

Установа адукацыі
«Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П.М. Машэрава»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце
ВДУ імя П.М. Машэрава
_____ В.І. Туркоўскі

_____ /
Рэгістрацыйны № УД-_____ / вуч.

Гісторыя беларускай літаратуры

**Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці**

1-21 05 01 – 01 Беларуская філалогія (літаратурна-рэдакцыйная дзейнасць)

2018 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове Адукацыйнага стандарта РБ ОСВО 1-21 05 01-2013, вучэбнага плана па спецыяльнасці, тыпавай вучэбнай праграмы “Гісторыя беларускай літаратуры” (XI-XIX стагоддзі), зацверджанай 04.05.2011, рэгістрацыйны нумар ТД-Д.140/тып.

СКЛАДАЛЬНІКІ:

В.Ф. Падстаўленка, дацэнт кафедры літаратуры, кандыдат філалагічных навук, дацэнт;
Т.У. Аляксеева, старшы выкладчык кафедры літаратуры

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай літаратуры

(пратакол № _____ ад _____)

Навукова-метадычным саветам ВДУ імя П.М. Машэрава

(пратакол № _____ ад _____)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Мэта выкладання дысцыпліны – даць аптымальны аб’ём ведаў па гісторыі беларускай літаратуры XI–XIX стст., спрыяць далейшай выпрацоўцы навыкаў прафесійнага літаратуразнаўчага аналізу; сфарміраваць у студэнтаў-філолагаў сістэму прафесійных ведаў і ўменняў, што забяспечыць самастойную творчую дзейнасць настаўніка-славесніка.

Задачы вывучэння дысцыпліны:

1. выпрацаваць канцэптуальны навуковы падыход у асэнсаванні гісторыі беларускай літаратуры XI–XIX стст.;
2. паказаць нацыянальную спецыфіку, ідэйна-мастацкія асаблівасці беларускай літаратуры азначанага перыяду;
3. сфарміраваць навыкі аналізу літаратурных тэкстаў;
4. паглыбіць уяўленні пра асаблівасці развіцця беларускай літаратуры, яе этапы, найбольш важныя заканамернасці і тэндэнцыі.

Дысцыпліна адносіцца да цыкла спецыяльных дысцыплін (дзяржаўны кампанент).

Пералік дысцыплін з указаннем раздзелаў (тэм), засваенне якіх студэнтамі неабходна для вывучэння дысцыпліны

№ п/п	Назва дысцыпліны	Раздел, тэма
1	2	3
1	Уводзіны ў літаратуразнаўства	Усе тэмы

Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны (з уключэннем патрабаванняў адукацыйнага стандарта):

Змест вучэбнай праграмы і засваенне даннай вучэбнай дысцыпліны накіравана на забеспячэнне наступных **кампетэнцый:**

акадэмічнай:

- АК-1. Умець выкарыстоўваць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных задач.
- АК-2. Валодаць сістэмным і параўнальным аналізам.
- АК-3. Валодаць даследчымі навыкамі.
- АК-4. Умець працаваць самастойна.
- АК-6. Валодаць міждысцыплінарным падыходам пры рашэнні праблем.
- АК-8. Мець навыкі вуснай і пісьмовай камунікацыі.

сацыяльна-асобасных кампетэнцый:

- САК-1. Валодаць якасцямі грамадзянскасці.
- САК-5. Быць здольным да крытыкі і самакрытыкі.

прафесійных кампетэнцый:

Навукова-педагагічная і вучэбна-метадычная дзейнасць

ПК-2. Выкарыстоўваць розныя тэхналогіі навучання мове і літаратуры.

Навукова-даследчая дзейнасць

- ПК-8. Прадстаўляць вынікі навуковай працы ў адпаведнасці з адпаведнымі патрабаваннямі.

Праектная дзейнасць

- ПК-12. Праводзіць аналіз праектнай дзейнасці ў гуманітарнай сферы, распрацоўваць прапановы па павышэнні эфектыўнасці запланаваных даследаў.

Арганізацыйна-кіруючая дзейнасць

- ПК-13. Арганізоўваць працу малых калектываў выканаўцаў для дасягнення пастаўленых мэт.

Інавацыйная дзейнасць

- ПК-23. Праводзіць даследы, заснаваныя на інавацыйных тэхналогіях і метадыках.

Інфармацыйна-камунікацыйныя кампетэнцыі:

- Валодаць метадалогіяй пошуку новага (інфармацыі, ідэй і г.д.), метадыкай аналізу і адаптацыі ведаў да сваіх прафесійных патрабаванняў.

- Умець пераўтвараць інфармацыю ў спецыяльныя веды.

- Фарміраваць інфармацыйную культуру навучэнцаў.

Практычныя кампетэнцыі:

- Асэнсавана і самастойна планаваць прафесійную дзейнасць.

- Асэнсавана будаваць прафесійную кар’еру.

- Знаходзіць аптымальныя рашэнні інавацыйнага характару.

- Быць здольным увасобіць свае задумы ў інавацыйны праект і рэалізаваць яго.

- Сістэмна ўдасканальваць адукацыйны працэс.

- Фарміраваць у навучэнцаў здольнасць да пабудовы ўласнай адукацыйнай траекторыі.

Студэнт павінен:

ведаць:

- асабліваасці літаратурнага працэсу ў Беларусі ў XI–XIX стст.;
- літаратурныя напрамкі, плыні, мастацкія метады;
- праблематыку, ідэйны змест, асабліваасці кампазіцыі і вобразна-выяўленчыя сродкі;
- жанры і стылі літаратуры XI–XIX стст.;
- творчую гісторыю найбольш значных мастацкіх тэкстаў перыяду;
- літаратуразнаўчыя працы, прысвечаныя гісторыі беларускай літаратуры XI–XIX стст.;
- нацыянальнае і агульначалавечае значэнне мастацкіх твораў;

умець:

- выкарыстоўваць навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных праблем;
- фарміраваць і вырашаць задачы, якія ўзнікаюць у час навукова-даследчай дзейнасці;
- карыстацца міждысцыплінарнымі падыходамі пры вырашэнні праблем;
- выбіраць неабходныя метады даследавання, мадыфікаваць вядомыя і распрацоўваць новыя метады, зыходзячы з задач канкрэтнага даследавання;
- дыялектычна мысліць, аргументаваць свой пункт гледжання, аналізаваць факты, прагназаваць развіццё падзей;
- выкарыстоўваць метады аналізу і арганізацыі ўкаранення інавацый;
- аналізаваць твор з улікам яго ідэйна-мастацкай цэласнасці ў гісторыка-літаратурным кантэксце;
- сістэматызаваць і абагульняць фактычны матэрыял, які адлюстроўвае асабліваасці літаратуры розных гістарычных перыядаў;
- выяўляць аб’ектыўныя заканамернасці і асабліваасці развіцця літаратурнага працэсу;
- характарызаваць літаратурны напрамак, літаратурны этап;
- выкарыстоўваць тэарэтычныя веды для вывучэння канкрэтных мастацкіх твораў;
- працаваць з навукова-крытычнай і даведачнай літаратурай.

валодаць:

- адпаведным паняццыйным і тэрміналагічным апаратам;
- навыкамі розных спосабаў аналізу літаратурнага твора.

Агульная колькасць гадзін і колькасць аўдыторных гадзін.

Размеркаванне аўдыторнага часу па відах заняткаў, курсах, семестрах.

Форма атрымання вышэйшай адукацыі.

Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне.

Усяго гадзін па дысцыпліне	Курс	Семестр	Усяго аўдыторных гадзін 190		КСР	Форма бягучай атэстацыі па вучэбнай дысцыпліне	Форма атрымання вышэйшай адукацыі
			Лекцыі	Практычныя			
426	1	1	44	26	6	экзамен	дзённая
		2	30	20	4	экзамен	дзённая
	2	3	54	16	6	экзамен	дзённая

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

1. Лекцыйныя заняткі: назва тэм і іх змест

№ п/п	Лекцыйныя заняткі	Змест
1.	Уводзіны. Асноўныя этапы вывучэння даўняй беларускай літаратуры. Літаратура ранняга Сярэднявечча (XI–XIII стст.).	Гісторыка-культурны феномен даўняй беларускай літаратуры. Узнікненне беларускай літаратуры, роля нацыянальных і іншаземных літаратурных традыцый у працэсе яе станаўлення. Хрышчэнное ўсходніх славян і яго значэнне для развіцця літаратуры. Спецыфічныя асаблівасці даўняй беларускай літаратуры (рукапісны характар, абстрагаванасць, сінкрэтызм, этыкетнасць, традыцыйнасць, полілінгвізм і інш.). Сістэматызацыя рукапісных збораў і старадрукаў. Мастацкі метады, сістэма жанраў і асноўныя тэмы даўняй беларускай літаратуры. Перакладная літаратура. Агульначалавечыя ідэалы ў перакладной літаратуры. «Біблія». Першыя біблейскія кнігі на беларускіх землях: Тураўскае евангелле (XI ст.), інш. «Блуканне Багародзіцы па пакутах». «Жыцце Аляксея, чалавека Богага». «Александрыя». Арыгінальная літаратура. Урачыстае красамоўства. «Пахвалы князю Уладзіміру».
2.	Жыццёвы шлях і творчая спадчына Кірылы Тураўскага	Жыццё і творчая спадчына тураўскага епіскапа. Жанравыя асаблівасці твораў (прытчы, пропаведзі, малітвы, каноны). «Прытча пра душу і цела (пра сляпца ды храма)». «Словы». Клімент Смаляціч. Факты біяграфіі, царкоўна-палітычная дзейнасць, літаратурная спадчына. «Пасланне да Фамы прасвітара».
3.	Жыццёвая літаратура XI–XIII стст.	Гісторыя ўзнікнення першых жыццёвых твораў на ўсходнеславянскіх землях. Умоўнасць, дыдактыка, царкоўна-рэлігійная фантастыка ў жыццях. «Сказанне пра Барыса і Глеба». «Жыцце Еўфрасінні Полацкай». «Жыцце Кірылы Тураўскага». «Жыцце Аўрамія Смаленскага». «Аповесць пра Меркурыя Смаленскага».
4.	Летапісанне XII–XIII стст.	Роля летапісаў у фармаванні гістарычнай свядомасці грамадства. Асноўныя цэнтры летапісання. Тэорыі А. А. Шахматава, Д. С. Ліхачова, Б. А. Рыбакова пра пачатковы перыяд летапісання на Русі. «Аповесць мінулых гадоў». «Кіеўскі летапіс». «Галіцка-Валынскі летапіс».
5.	Мастацкі феномен «Слова пра паход Ігара».	«Слова пра паход Ігара». «Слова пра паход Ігара» як феномен усходнеславянскай культуры. Гісторыя адкрыцця і апублікавання твора. Гістарычныя падзеі ў творы. Ідэйны змест і кампазіцыя твора. Стылявая адметнасць і жанр помніка. Язычніцкія і хрысціянскія элементы, вобразы славянскай міфалогіі. Сімволіка і каларыстыка, час і прастора ў «Слове». Майстэрства беларускіх перакладчыкаў «Слова пра паход Ігара».
6.	Перакладная літаратура XIV–XV стст.	Палітычнае, сацыяльна-эканамічнае і культурнае развіццё беларускіх княстваў. Жанравая характарыстыка перакладной літаратуры. «Аповесць пра трох каралёў». Час напісання твора. Біблейскае паданне пра ўсходніх цароў, якія прынеслі дары Ісусу Хрысту. «Аповесць пра Трою». Падзеі Траянскай вайны ў аповесці. Дынамізм сюжэта. «Пакуты Хрыста». Характарыстыка апакрыфічнай аповесці пра апошнія дні зямнога жыцця, пакутніцкую смерць і ўваскрэшэнне Ісуса Хрыста. «Жыцце трох віленскіх пакутнікаў». Гісторыя кананізацыі віленскіх пакутнікаў Іаана, Антонія і Яўстафія.
7.	Арыгінальная літаратура XIV–XV стст.	Станаўленне агульнадзяржаўнага беларуска-літоўскага летапісання. Характарыстыка жанраў і стыляў літаратуры. Хаджэнні. «Хаджэнне ў Царград і Іерусалім Ігнація Смаляніна» (пач. XV ст.).
8.	Беларуска-літоўскія летапісы XV ст.	Цэнтры летапісання. Дзелавое пісьменства і развіццё летапісання. «Летапісец вялікіх князёў літоўскіх». Структура і сінкрэтычны характар летапісу. «Беларуска-літоўскі летапіс 1446 г.». Структура і крыніцы помніка, яго рэдакцыі, час і месца іх узнікнення. Ідэйная канцэпцыя і жанрава-стылявыя асаблівасці «Пахвалы Вітаўту».
9.	Творчасць Грыгорыя Цамблака	Жыццёвы і творчы шлях. Царкоўна-палітычная і літаратурная дзейнасць у Вялікім Княстве Літоўскім. «Слова пахвальнае Яўфімію Тырнаўскаму». Праблематыка твора. «Слова на Узвіжанне святога Крыжа». Сімвалічная вобразнасць у пропаведзі. «Слова на адсячэнне галавы Іаану Хрысціцелю». Біблейская аснова пропаведзі.

10.	Асаблівасці развіцця беларускай літаратуры эпохі Рэнесансу	Эпоха Рэнесансу (Адраджэння) у беларускай культуры. Узнікненне і развіццё кнігадрукавання. Рэнесансавы стыль у архітэктуры і мастацтве. Узнікненне новых жанраў.
11.	Агульнадзяржаўнае беларуска-літоўскае летапісанне. Хроніка Літоўская і Жамойцкая.	Хроніка Літоўская і Жамойцкая. Легендарныя паданні пра патрыцыя Палямона, яго сыноў, заснаванне першых літоўскіх гарадоў і замкаў. Паэтычнае паданне пра заснаванне Вільні Гедымінам, звесткі пра абрады, звычаі і вераванні старажытных літвінаў, дзяржаўную сімваліку Вялікага Княства Літоўскага.
12.	Агульнадзяржаўнае беларуска-літоўскае летапісанне. Хроніка Быхаўца.	Хроніка Быхаўца. Складовыя часткі і гісторыка-літаратурныя крыніцы твора. Асаблівасці падачы падзей. Ваенна-патрыятычная тэматыка (паход Альгерда на Маскву, Грунвальдская бітва і інш.). Міндоўг, Гедымін, Вітаўт, Ягайла ў ацэнцы летапісца.
13.	Старабеларуская паэзія ранняга Рэнесансу. Творчасць Яна Вісліцкага	Творчасць Яна Вісліцкага. Новалацінская паэзія – гісторыка-літаратурны феномен у духоўнай культуры Беларусі. Асноўныя жанры, выкарыстанне вобразаў і сюжэтаў з антычнай культуры. «Пруская вайна» (1516) – паэтычны помнік мінуламу Айчыны.
14.	Творчасць Мікалая Гусоўскага	Мікалай Гусоўскі. Рымскі перыяд творчасці паэта-новалацініста: «Шматшаноўнаму [біскупу] Плоцкаму суцяшэнне», «На ахвярапрынашэнне чорнага быка», «Да Боскага Себасцяна», інш. Кракаўскі перыяд творчасці: «Новая і славуная перамога над туркамі ў ліпені месяцы», «Пра жыццё і подзвігі Святога Гіяцынта». «Песня пра зубра» (1523). Творчая гісторыя паэмы. Жанравыя асаблівасці «Песні пра зубра», кампазіцыя і паэтыка помніка. Сімвалічнасць вобраза зубра і зубрынага статку. Вайна і мір у паэме.
15.	Француск Скарына – усходнеславянскі першадрукар	Жыццё і дзейнасць усходнеславянскага першадрукара. Патрыятычны і грамадзянскі пафас прадмоў Ф. Скарыны. Паэтычная спадчына Ф. Скарыны, акаравышы ў акафістах. Прадаўжальнікі справы Скарыны ў Беларусі.
16.	Рэфармацыйны рух у Беларусі. Творчасць Сымона Буднага і Васіля Цяпінскага	Рэфармацыя ў Беларусі, яе асноўныя плыні (лютэранства, кальвінізм, арыянства). Сымон Будны, яго філалагічныя, гістарычныя, філасофскія, тэалагічныя погляды. Выданні на старабеларускай мове «Катэхізіса» і трактата «Апраўданне грэшнага чалавека перад Богам» (1562). Прысвячэнне і прадмова да «Катэхізіса». Перакладчыцкая дзейнасць С. Буднага («Біблія», 1572; «Новы Запавет», 1574), арыгінальныя трактаты. Васіль Цяпінскі. Выданне Евангелля паралельна на царкоўнаславянскай і старабеларускай мовах. Прадмова да Евангелля.
17.	Гісторыка-мемуарная літаратура ў Беларусі XVI–XVII стст.	Цікавасць да лёсу асобнага чалавека як характэрная рыса эпохі Рэнесансу. Першыя творы мемуарнага жанру ў шматмоўнай беларускай літаратуры. Мікалай Крыштаф Радзівіл. «Перыгрынацыя, або Паломніцтва ў Святую Зямлю». Фёдар Еўлашоўскі. Творчая гісторыя «Успамянаў» Ф. Еўлашоўскага, адлюстраванне ў іх звестак з 1566 да 1604 гг. «Лісты» Філона Кміты-Чарнабыльскага (1530–1587) як узор службовай перапіскі. «Дыярыуш» Адама Каменскага-Длужыка. Самуіл Маскевіч, «Дыярыуш». Эпіграф да «Дыярыуша» як агульны дэвіз мемуарыстаў эпохі Барока. Ян Цядроўскі, «Успамяны». «Баркулабаўскі летапіс» і «Магілёўская хроніка»: праблема традыцыі і тыпалагічнага падабенства.
18.	Літаратура Барока. Смехавая культура Беларусі ў XVI–XVII стст. Асаблівасці эпохі Контррэфармацыі і Контрправаслаўя	Асаблівасці эпохі Контррэфармацыі і Контрправаслаўя. Эпоха Барока ў беларускай культуры і стыль барока ў літаратуры. Асаблівасці смехавой культуры ў Беларусі ў XVII ст. «Прамова Мялешкі». «Ліст да Абуховіча». Палемічная публіцыстыка. Праблема веры, дзяржавы, культуры, мовы ў творах Бенядыкта Гярбеста «Указанне шляху», Пятра Скаргі «Пра адзінства касцёла Божага пад адзіным пастырам», «Берасцейскі сабор і абарона яго».
19.	Творчасць Мялецця Смятыцкага	Біяграфічныя звесткі. Віленскі перыяд творчасці Мялецця, «Антыграфі», «Трэнас». Апраўданне невінаватасці, «Абарона невінаватасці», «Эленхус» і іншыя творы праваслаўнага перыяду. Пошукі гармоніі ў палемічных трактатах уніяцкага перыяду: «Апалогі», «Паранезісе», «Экзатэзісе» і іншых. «Трэнас». Асаблівасці архітэктонікі, кампазіцыі, стылю, мовы.
20.	Творчасць Афанасія Філіповіча	Афанасій Філіповіч. Біяграфія. «Дыярыуш». Асаблівасці архітэктонікі і паэтыкі збора твораў пісьменніка, жанравая сінкратычнасць і стыльвая разнастайнасць. Паэзія («...Даруй мір сваёй царкве, Хрысце Божа»).

21.	Старабеларуская паэзія позняга Рэнэсансу. Свецкая проза. Старабеларуская паэзія эпохі Барока	Старабеларуская паэзія позняга Рэнэсансу. Кніжна-эпіграматычная паэзія: эпіграмы на гербы, вершаваныя прадмовы, прысвячэнні С. Буднага, Л. Мамоніча, Я. Казаковіча, Б. Буднага і інш. Прыклады філасофскай паэзіі («Чалавечы век» С. Кулакоўскага), рэлігійна-палемічнай (ананімная паэма «Апалагетык, гэта ёсць Абарона канфедэрацыі»), грамадзянскай лірыкі («Італійскі арэшнік» Я. Казаковіча). Цыпрыян Базылік, выдавецкая, перакладчыцкая і кампазітарская дзейнасць. «Пратэй, або Пярэварацень». Мацей Стрыйкоўскі, паэт-гісторык. Андрэй Рымша. Творчая спадчына паэта.
22.	Творчасць Сімяона Полацкага	Сімяон Полацкі. Педагагічная і асветніцкая дзейнасць. Вершы на старабеларускай, старапольскай, лацінскай мовах. Вершы-паліндромы, вершы-асіндэтоны, вершы-рэха, акравершы і інш. Сатырычна-дыдактычныя вершы («На гультая», «На п'яніцу», «На грэшніка», інш.). «Рыфмалагіён». Дыдактычныя п'есы.
23.	Літаратура пераходнага перыяду (канец XVII – першая палова XVIII ст.): агульная характарыстыка	Заняпад Вялікага Княства Літоўскага як асноўная прычына крызісу старабеларускай культуры і пісьменства. «Добрахвотная» паланізацыя і праявы рэчыспалітаўскага патрыятызму ў XVIII ст. Касмапалітычная контррэфармацыйная ідэалогія ў духоўным жыцці Рэчы Паспалітае. Замаруджанасць эканамічнага развіцця і запаволенае станаўленне ліцвінскай (беларускай) нацыі. Адлюстраванне падзей Паўночнае вайны, «саскай эпохі» ў літаратуры Беларусі пераходнага перыяду. Літаратурныя мовы Беларусі пераходнага перыяду (латынь, польская, старабеларуская, беларуская). Літаратурныя напрамкі і стылі. Беларускае барока. Ідэалогія Контррэфармацыі і эстэтыка барока. Канцэпцыя чалавека і свету ў эстэтычнай сістэме барока. Еўрапейскія традыцыі і мясцовы нацыянальны каларыт беларускага барока. Сувязь беларускага барока з раннім Асветніцтвам. Стылёвыя ўзроўні беларускага барока. Уплыў фальклорнай традыцыі на сярэдні і нізкі ўзроўні барока.
24.	Мясцовае летапісанне XVIII ст.	Дзяржаўнае летапісанне ў Вялікім Княстве Літоўскім і развіццё гістарычнай навукі. Выяўленне летапіснай традыцыі праз мясцовае летапісанне. Праваслаўныя асяродкі ва ўсходняй Беларусі і летапісанне. «Магілёўская хроніка». Прычыны ўзнікнення летапісання ў Магілёве. Звесткі пра аўтараў «Хронікі». Т. Р. Сурта і Ю. Трубніцкі як прадстаўнікі прыгожага пісьменства ў Беларусі. Гістарычныя і літаратурныя вартасці «Магілёўскае хронікі». Жанрава-стылёвыя асаблівасці твора. «Магілёўская хроніка» і барока (кантраснасць, сенсацыйнасць, драматычнасць, займальнасць). Вобразы гістарычных асоб і беларускіх шляхціцаў у творы (Пётр I, Карл XII, А. Меншыкаў, Мазепа, браты Сініцкія). Асаблівасці стварэння мастацкіх вобразаў. Эвалюцыя летапіснага жанру ў хроніцы. Моўная спецыфіка твора. «Віцебскі летапіс». Гісторыя стварэння летапісу. Звесткі пра аўтараў. Гістарычныя недакладнасці і мастацкія асаблівасці твора. Гістарычныя асобы ў «Віцебскім летапісе».
25.	Мемуарная літаратура першай паловы XVIII ст.	Жанравыя віды беларускай мемуарыстыкі. Мемуарыстыка XVIII ст. і традыцыі жанру. Мемуарыстыка і мастацкая проза. «Краёвы» патрыятызм аўтараў мемуараў. Дзённікі і ўспаміны як формы мемуараў. Дакладнасць дзённікаў і сінтэтычнасць успамінаў. «Дыярыуш віцебскага ваяводы» Я. А. Храпавіцкага, «Дыярыуш жыцця» І. Лапацінскага, «Дыярыуш» Ф. Шырмы, «Успаміны» М. Залескага, «Успаміны» К. Завішы. Беларусь у «Жыцці і пакутах...» І. Турчыноўскага (1695 – каля 1746). «Белетрызацыя» мемуарнага жанру ў XVIII ст. Мемуары XVIII ст. як выяўленне ўнутранага стану чалавека, яго пачуццяў. Эмацыянальнасць апісанняў. Элементы «прыгодніцтва» як адлюстраванне супярэчнасцяў грамадскага жыцця таго часу. Эвалюцыя пісьменніцкай свядомасці мемуарыстаў. Міхал Казімір Радзівіл Рыбанька (1702–1762). Біяграфічныя звесткі. Удзел у грамадска-палітычным і культурным жыцці краю. «Дыярыуш» як рэгістрацыя найдрабнейшых здарэнняў сямейнага жыцця Радзівілаў, пададзеная праз прызму асабістых уражанняў. Чалавек першае паловы XVIII ст. як герой «Дыярыуша». Асаблівасці мовы «Дыярыуша». Марцін Матушэвіч (1714–1773). Біяграфічныя звесткі. «Дыярыуш жыцця майго» як твор пра грамадска-палітычнае жыццё ў Беларусі ў 1714–1764 гг. Апавядальніцкае майстэрства аўтара. «Успаміны» як палітычныя «прыгоды», як паказ барацьбы за ўладу ў Рэчы Паспалітай. Спраба псіхалагічнага аналізу ў тво-

		<p>ры. Беларускія магнаты і шляхта ва ўспамінах М. Матушэвіча. Вобразы Радзівілаў. Нравы і быт шляхты XVIII ст.</p> <p>Саламея Пільштынова (Русецкая) (1718 – пасля 1760). Пільштынова як аўтарка і літаратурная гераіня «Авантураў майго жыцця». Беларускае паходжанне, рэлігійныя і патрыятычныя погляды мемуарысткі. Час, апісаны ў творы. Спалучэнне барочнага светапогляду і ідэалогіі Асветніцтва ў асобе аўтаркі. Новая канцэпцыя жанчыны ў грамадстве. Новая мадэль жаночага шчасця ў творы. Жанрава-стыльовыя асаблівасці «Авантураў». Спалучэнне прыёмаў мемуарнага жанру, авантурна-прыгодніцкага рамана, падарожных нататкаў і аўтабіяграфічнай аповесці. Адметнасць кампазіцыі твора. Роля ўстаўных навел. Майстэрства і дакладнасць аўтаркі ў апісанні замежных краін. Эстэтыка барока ў мастацкай тканіне твора.</p>
26.	Парадыйна-сатырычная і гумарыстычная проза	<p>Роля рукапісных зборнікаў «Silva rerum» у культурным жыцці краю. Прычыны ананімнасці беларускамоўнай прозы ў XVIII ст. Адлюстраванне рэлігійнай барацьбы і праяў вальнадумства. Біблейскія сюжэты і вобразы ў інтэрпрэтацыі літаратараў XVIII ст. «Казанне руске схызматычне», «Прамова Русіна», «Другая прамова Русіна пра нараджэнне Хрыста», «Евангелія руская». Барочныя і асветніцкія тэндэнцыі ў творах. Мастацкія асаблівасці, прыёмы травестацыі і іроікамізму, мова твораў.</p> <p>Караль Жэра (1743 – пасля 1798). Біяграфічныя звесткі. Выданні «Торбы смеху» («Vorago rerum») З. Глогерам і К. Жукоўскай. «Торба смеху» як зборнік анекдотаў, показак, павучанняў, забаўных гісторый XVIII ст.</p> <p>Адметнасць апавядальнае манеры К. Жэры. Прадмовы пісьменніка як праява новай стратэгіі аўтара. Забаўляльная і дыдактычная мэты зборніка.</p> <p>Рэчаіснасць праз прызму смехавой культуры ў зборніку. Высокае і нізкае, трагічнае і камічнае, рэальнае і фантастычнае ў «Торбе смеху». Асветніцкі рацыяналізм і асаблівасці барочнай паэтыкі ў зборніку. Фальклорныя матывы і моўныя асаблівасці твора.</p>
27.	Паэзія поэтыка Барока	<p>Беларускамоўная паэзія на пачатку XVIII ст. Традыцыі Сімяона Полацкага і Андрэя Белабоцкага.</p> <p>Грамадска-філасофская лірыка як пераход ад духоўнае паэзіі да свецкай. Адлюстраванне адметнасці чалавечага лёсу і далейшая індывідуалізацыя асобы. Амбівалентнасць унутранага свету чалавека і яго стасункі са зменлівай рэчаіснасцю. («Сам я не знаю, як на светі жыці», «Челом быю, панове любляне», «Бывало лиха много на свеце»).</p> <p>Песенна-інтымная лірыка. Шырокая распаўсюджанасць у Вялікім Княстве Літоўскім польска-беларускіх рукапісных зборнікаў песенна-інтымнай лірыкі («Аршанскі зборнік», «Варшаўскі зборнік», «Курніцкі зборнік», «Маскоўскія зборнікі»). Літаратурная і фальклорная традыцыя ў песеннай лірыцы. Народны погляд на каханне. «Барочная» інтэрпрэтацыя кахання. Унутраная супярэчлівасць пачуцця. Сінтэз рэнесанснай і барочнай традыцыі. Узмацненне суб'ектыўнага пачатку. Асаблівасці паэтыкі. Стыльовыя рысы барока («Ой, хто ж мяне будзе ў маім жалю цешыці», «Успамажы, Божа, мае сардэнька», «Сам я не знаю, што дзелаці маю, што мілае не віжу», «Казала мне дзяўчынанька і да сябе прыйсці», «Песня пра Анусю», «Ой, перастань, мой наймільшы, да мяне хадзіці»).</p> <p>Дамінік Рудніцкі (1676–1739). Фальклорная аснова творчасці. Выкарыстанне барочных элементаў. Праблема аўтарства беларускамоўных твораў XVIII ст. «Валедыкцыі» («Вітанні») як рэлігійна-панегірычныя вершы. Гумарыстычныя і сатырычныя «звярыныя гратэскі» («Птушыны баль», «Нязгода птаства і суд над крукам», «Апісанне птушынае хворасці», «Ваенны паход грыбоў», «Апісанне папа, што едзе, і сабакі, што брэша», «Камера з дуба цяжкі ўпадак»). Грамадска-палітычная тэматыка сатыры Д. Рудніцкага. Алегарызм вершаў. Асаблівасці паэтыкі. Сувязь «звярыных гратэскаў» з бурлескна-сатырычнай паэзіяй Асветніцтва.</p>
28.	Драматургія першай паловы XVIII ст.	<p>Школьны тэатр.</p> <p>Выкарыстанне езуітамі эстэтыкі барока ў тэатральных відовішчах. Тэатры ў езуіцкіх калегіумах. Рэпертуар тэатраў. Мэты і задачы рэпертуару. Структура сцэнічных твораў. Беларуская інтэрмедыя. Месца інтэрмедый у тэатральным відовішчы. Інтэрмедыя са зборніка з Крожаў («Чорт Асмалейка»). Інтэрмедыя «Іван і царкоўны стораж» з «Камедыі пра Якуба і Іосіфа, патрыярхаў» Яўстафія Пылінскага. Адлюстраванне ў ёй тагачаснае рэлігійнае барацьбы. Драма «Духоўнае прычасце святых Барыса і Глеба» з «Аршанскага кодэкса». Камізм і маральна-дыдактычная функцыя антыпралога і пралога, іх агітацыйны характар. Роля і месца беларускамоўных</p>

		<p>інтэрмедый у драме. Камічнае і трагічнае, гісторыя і сучаснасць у п'есе. Інтэрмедый з «Ковенскага зборніка»: «Селянін і студэнт», «Селянін і вучань-уцякач», «Літаратар, селянін і Самахвальскі». Аўтарская задума і вынік. Вобраз селяніна. Майстэрства дыялога. Камедыя «Вакханалія» і яе сувязь з заходнеўрапейскаю драматургіяй. Інтэрмедый «Гульня Фартуны». Яе залежнасць ад камедыі П. Барыкі («Мужык каралём») і П. Кальдэрона («Жыццё ёсць сон»). Інтэрмедый на праваслаўнай і ўніяцкай сцэне. Інтэрмедый Сляпы, кульгавы, потым пан і селянін». Асветніцкія матывы ў ёй. Сувязь з сусветнаю літаратураю, творчасцю Кірылы Тураўскага. Драма-маралітэ Мануіла Базілевіча «Дэкламацыя» з інтэрмедыймі «Селянін у касцёле», «Селянін на споведзі». Непазбежнасць кары за грахі як асноўны матыў «Дэкламацыі». Індывідуалізацыя вобраза галоўнага героя. Інтэрмедый ў драме Г. Каніскага «Воскресение мертвых» (1747). Іх антыпольскі і антыкаталіцкі характар. Эвалюцыя інтэрмедый ў школьным тэатры і паступова індывідуалізацыя вобраза селяніна. Сувязь інтэрмедый з фальклнымі традыцыямі, увасабленне ў іх народнага светапогляду. Моўныя асаблівасці інтэрмедый. Народны тэатр. Батлейка. Уплыў інтэрмедый на ўзнікненне батлейкі. Батлейка і беларускае ігрышча. Сувязь батлейкі з шопкаю, вяртэпам. Рэпертуар беларускае батлейкі: кананічны і свецкі. «Цар Ірад». Біблейская традыцыя і народныя ўяўленні ў творы. Батлеечныя вобразы. Дабро і зло ў народнай інтэрпрэтацыі. «Цар Максіміліян». Сувязь з каляднымі гульнямі. Асноўны сюжэт (цар Максіміліян і Адольф) і інтэрмедыйныя сцэны. Выяўленне традыцый народнае карнавальнае культуры. Высмейванне высокага і сур'эзнага. Увасабленне народных імкненняў да перамогі над страхам і смерцю. Прыдворны тэатр. Узнікненне беларускага прыдворнага тэатра. Адаптацыя набыткаў заходнеўрапейскай драматургіі да мясцовых тэатральных традыцый. Францішка Уршуля Радзівіл (1705–1753). Біяграфічныя звесткі. Асветніцкая дзейнасць гаспадыні нясвіжскага палаца. Паэтычны перыяд творчасці (1725–1746). Жанрава-тэматычная разнастайнасць паэзіі Ф. У. Радзівіл. Каханне як асноўная тэма паэзіі («Верш пра каханне», «Лісты да мужа»). Творы паэткі як пачатак аўтарскай любоўнай лірыкі ў літаратуры Беларусі. Маральна-этычная праблематыка ў вершах-«перасцярогах». Драматургічны перыяд творчасці (1746–1753). Запазычанасць сюжэтаў з сярэднявечных драм, антычнай міфалогіі і гісторыі, усходняга фальклору («Распуснікі ў пастцы», «Суддзя, пазбаўлены розуму»), агіяграфічнай літаратуры («Безразважлівы суддзя»). Спраба псіхалагічнае матывацыі паводзінаў герояў. Праблематыка твораў Ф. У. Радзівіл: мараль, вернасць, каханне. Мясцовыя рэаліі, тып сармата, прыхільніка традыцыйнай маралі і быту ў п'есах. Эстэтыка барока як крытэрыі фармавання вобразаў Ф. У. Радзівіл. Аўтабіяграфічныя матывы і элементы ў творах. Зборнік «Камедыі і трагедыі» (1754). «Золата ў агні» як пераапрацоўка навелы Дж. Бакачыю. Цыцылія Ф. У. Радзівіл і Грызельда Дж. Бакачыю. «Гульня Фартуны» і тэма «злачынца на троне» ў ўрапейскай літаратуры. Запазычанні з «Гісторыі» Герадота і барочныя літаратурныя прыёмы (напаўненне сюжэта прыгодніцкім зместам, любоўнай інтрыгай ды інш.). Хрысціянскі маральна-этычны аспект фіналу. «Каханне – дасканалы майстра» як твор пра пераўтваральную сілу кахання. Драматургія Ф. У. Радзівіл і станаўленне беларускай тэатральнай культуры.</p>
29.	Літаратура эпохі Асветніцтва (другая палова XVIII - 10-я гг. XIX ст.): асаблівасці развіцця	<p>Ідэалогія Асветніцтва. Уздзеянне заходнеўрапейскай філасофскай і эстэтычнай думкі на беларускае Асветніцтва. Тыпалагічна агульнае і нацыянальна адметнае ў беларускім Асветніцтве. Творы французскіх асветнікаў у Беларусі. Уплыў польскіх і расійскіх асветнікаў. Уздел беларускіх асветнікаў у развіцці ідэалогіі Асветніцтва. Барацьба асветнікаў з забабоннасцю і народнымі прымхамі (Ян Багамалец «Д'ябал у сваёй постаці»), схаластыкаю (Казімір Нарбут «Логіка»), суб'ектыўным ідэалізмам (Анёл Доўгірд). Рэфармаванне беларускімі асветнікамі навукі і школы (М. Пачобут-Адлянцікі, С. Юндзіл, А. Тызенгаўз), распаўсюджванне імі ідэі «натуральнае роўнасці людзей» (М. Карповіч, І. Храптовіч). Перыёдыка ў Беларусі. Мастацкія напрамкі Асветніцтва. Асаблівасці беларускага класіцызму і сентыменталізму. Перадрамантызм у літаратуры Беларусі. Шматмоўны</p>

		<p>характар літаратуры Асветніцтва. Прычыны заняпаду беларускамоўнай літаратуры: дэнацыяналізацыя шляхты, наднацыянальны характар ідэалогіі Асветніцтва, нарматыўнасць эстэтыкі класіцызму.</p> <p>Літаратурны працэс у Беларусі як складнік літаратурнага жыцця Рэчы Паспалітай. Складанасць і супярэчлівасць літаратурнага працэсу як адлюстраванне крызіснага стану Рэчы Паспалітай і гістарычных катаклізмаў у першыя дзесяцігоддзі пасля страты дзяржаўнасці (рэформы палітычнага, эканамічнага і грамадскага жыцця пры Станіславе Аўгусте, Барская і Таргавіцкая канфедэрацыі, падзелы Рэчы Паспалітай, Канстытуцыя 3 мая 1791 г., паўстанне Т. Касцюшкі, вайна 1812 г.).</p>
30.	Паэзія эпохі Асветніцтва	<p>Іяхіім Храптовіч (1729–1812). Біяграфічныя звесткі. Праблема аўтарства верша «Усім многі век у новай хаце». Час напісання. «Усім многі век...» як віншавальна-панегірычны верш. Асаблівасці мовы і паэтыкі.</p> <p>Міхал Карыцкі (1714–1781). Біяграфічныя звесткі. Жанрава-тэматычная разнастайнасць зборніка «Песні» (1817). Агульнадзяржаўны пафас алегарычнай паэмы «Птушыны сойм». Сатырычнае адлюстраванне нораву шляхты ў творы. Тэма патрыятызму і знігаванасці з роднай зямлёю («Праклён Вулкану», «Да музаў, якія жывуць па суседству з Дзвіною і Палотаю», «Госцю Людовіку ў пачатку мая», «Пажаданні Літвы»).</p> <p>Класіцыстычнае ўсхваленне розуму, навукі, адукацыі («Віншаванне... пану Марціну Пачобугу», «Да аднаго паэта»). Абарона езуіцкага ордэну («Казка»). Шчырая адданасць расійскай імператрыцы («Радасць у Полацку з нагоды прыезду Кацярыны II», «Песня Кацярыне II з нагоды прыезду на Белую Русь», «Смутак у Полацку з нагоды ад'езду Кацярыны II»).</p> <p>Адметнасць паэтыкі (кампазіцыйная дасканаласць, адшліфаванасць формы, рытмікі, стылю; выкарыстанне традыцыйных антычных памераў, вобразаў антычнае міфалогіі і літаратуры). Значэнне лацінамоўнай паэзіі М. Карыцкага.</p> <p>Адам Нарушэвіч (1733–1796). Літаратурная і грамадская дзейнасць у Рэчы Паспалітай. Роля А. Нарушэвіча ў станаўленні розных напрамкаў у польскамоўнай літаратуры. Ідыліі паэта як увасабленне мары асветнікаў пра шчаслівае жыццё на ўлонні прыроды: «Шчаслівы шлюб». Оды і сатыры А. Нарушэвіча: «Глупствы», «Бедны літаратар». Сімбіёз лірызму і дыдактызму ў творчасці паэта. Беларусь у «Гісторыі польскага народа» А. Нарушэвіча.</p> <p>Францішак Карпінскі (1741–1825). Папулярнасць сентыментальных ідылій і лірычных вершаў паэта ў Рэчы Паспалітай. «Забавы вершам» (1780). Грамадзянская лірыка Ф. Карпінскага. Інтэрпрэтацыя ідэй русаізму ў праграмным вершы «Вяртанне з Варшавы на вёску». Беларускі перыяд жыцця. Выкарыстанне беларускага фальклору ў польскамоўнай творчасці: «Песня Марысі да Янкі», «Пайшла маладая Марыся па ракі». Камедыя Ф. Карпінскага «Чынш» (1790) у шэрагу твораў, што прапагандавалі асветніцкую ідэю «добрага пана».</p> <p>Запазычаныя з камедыі «Чынш» у «Ідыліі» В. Дуніна-Марцінкевіча. Ф. Карпінскі і А. Міцкевіч. «Падарожжа па зачараваным краі»: непрыняцце паэтам-сентыменталістам ідэй рамантычнай школы і адмаўленне ад містычнага адлюстравання рэчаіснасці.</p> <p>Францішак Князьнін (1750–1807). Лацінамоўная творчасць віцебскага перыяду. Мастацкія пошукі паэта. Класіцызм і сентыменталізм у творчасці Ф. Князьніна. «Элегія да Францішка Багамольца» як погляд паэта на ўласную творчасць і творчасць увогуле. Героіка-патрыятычная тэматыка трагедыі «Гектар», «Фемістокл». Сентыменталісцкая лірыка пулаўскага перыяду. Зварот да беларускага фальклору. Беларусізм у мове герояў Ф. Князьніна: камедыя «Тры вяселлі». Услаўленне краіны маленства ў ідыліях. Опера «Цыганы» (лібрэта Ф. Князьніна, музыка М. К. Агінскага) на сцэне Слонімскага тэатра Агінскіх.</p> <p>Юльян Урсін-Нямцэвіч (1757–1841). Творчасць у рэчышчы класіцызму. Адлюстраванне беларускай тэматыкі ў «Гістарычных падарожжах». «Літоўскія лісты» (1812) як крытыка прарасійскіх і прафранцузскіх настрояў у Рэчы Паспалітай. Патрыятычныя матывы ў «Гістарычных песнях» (1816). Надзённасць камедыі «Вяртанне дэпутата». Адлюстраванне ў ёй праблемаў грамадска-палітычнага жыцця часоў Чатырохгадовага сойму. Беларусь ва «Успамінах» Ю. Нямцэвіча.</p> <p>Палітычная сатыра.</p> <p>Адлюстраванне падзей Сямігадовай вайны («Указ гарачы», «Проект»), паўстання Т. Касцюшкі («Разговор імператрыцы з Ільгештромам лістовны дня 28 апырыла 1794 г.», «Песня беларускіх жаўнераў 1794 г.»). Выяўленне беларускага і рэчыпаспалітаўскага патрыятызму. Антырасійская накіраванасць, агіта-</p>

		<p>цыйны характар, прапаганда ідэй вольнасці. Фальклорна-песенная аснова. Вобразнасць верша.</p> <p>Францішак Рысінскі (1749–1830?). Звесткі пра паэта. Р. Падбярэскі пра народнасць твораў паэта, дасціпнасць, камізм, грубаваты гумар, папулярнасць вершаў «Хіба прашу я дажджу...», «Пан Дамінік...», «Роздум пасля страты закладзенага маёнтка». Ф. Рысінскі як магчымы аўтар макаранічных беларуска-польскіх вершаў «Плач пакінутага каханай», «За пекнай паненкай аж душа сумуе...».</p> <p>Ян Аношка (каля 1775 – каля 1827). Біяграфічныя звесткі. Зборнік «Вершаваныя творы» (1828). Беларуская тэматыка вершаў «Муза з вясковае далі», «У роспачы», «Чорная роспач», «Чужы дом», «Сатыра пра гарэлку», «Модны залётнік», «Дуля за сліўкі», «Пра каханне», «Ветрагон да свае жонкі»). Сентыменталізм у творах паэта. Р. Падбярэскі пра Я. Аношку. Творчасць паэта ў польскім і беларускім літаратуразнаўстве.</p> <p>Бурлескная паэзія. Фалькларызацыя духоўных вершаў. Травеставанне біблейскіх сюжэтаў. Калядная («У Бэтлееме, убогім доме...») і велікодная («Уваскрасенне Хрыстова») бурлескная паэзія. «Уваскрасенне Хрыстова» як травесцічны твор. Народны гумар і біблейскія персанажы ў творы.</p> <p>«Энеіда навыварат». Публікацыі і рукапісы твора. Даследаванні паэмы ў XIX–XX стст. Вырашэнне Я. Карскім праблемы атрыбуцыі «Энеіды навыварат». «Смаленская» і «віцебская» рэдакцыі паэмы. Час і месца напісання. І. Манькоўскі і В. Равінскі як мажлівыя аўтары паэмы. Даследаванні «Энеіды навыварат» у беларускім літаратуразнаўстве. Гіпотэзы Г. Кісялёва і П. Шаўцова. «Энеіда...» у шэрагу еўрапейскіх травесціяў: агульнае і адметнае. «Энеіда...» і «Энеіда» І. Катлярэўскага.</p> <p>Прыёмы травестацыі ды іроікамізму ў творы. Паэтыка і строфіка паэмы. Сюжэтно-кампазіцыйныя асаблівасці. Беларускія народныя традыцыі, светапогляд і побыт беларуса ў паэме. Сацыяльная змястоўнасць твора.</p>
31.	Проза эпохі Асветніцтва	<p>Ганна Алімпія Мастоўская (1762 – пасля 1823). Асоба пісьменніцы. Традыцыйны гатычнага рамана ў творах «Страх у Замачку», «Матыльда і Даніла», «Не заўсёды так робіцца, як гаворыцца», «Замак Канецпольскіх» (1806). Інтэрпрэтацыя і міфалагізацыя літвінскай гісторыі ў рамане «Астольда» (1807). Першая ў беларускай літаратуры спроба напісання гістарычнага рамана. Спалучэнне асветніцкага рацыяналізму і тэндэнцый рамантызму. Творчасць Г. Мастоўскай як складнік перадрамантызму.</p> <p>Антон Марціноўскі (1781–1855). Біяграфічныя звесткі. Рэдагаванне часопісаў «Вулічныя весткі», «Віленскі дзённік», газеты «Літоўскі кур’ер».</p> <p>А. Марціноўскі як аўтар антыпрыгонніцкай сатыры «Машына для біцця сялян» (1817) і, магчыма, беларускамоўных адозваў да народа (1812).</p>
32.	Драматургія эпохі Асветніцтва	<p>Францішак Багамалец (1720–1784). Біяграфічныя звесткі. Асветніцкія тэндэнцыі ў творчасці. Сувязь з Беларуссю. Камедыі для школьнага тэатра. Крытыка нораваў у Рэчы Паспалітай: «Пан добры», «Модныя кавалеры», «Хітры гаспадар».</p> <p>Мацей Радзівіл (1749–1800). Біяграфічныя звесткі. Аперэта «Агатка, або Прыезд Пана» (музыка Яна Давіда Голанда, лібрэта Мацея Радзівіла). Праблематыка твора. Сувязь твора з тагачасным грамадска-палітычным жыццём, з літаратураю пра стасункі пана і сялянна (Ф. Багамалец «Пан добры», Ф. Карпінскі «Чынш»). Уплыў асветніцкай ідэалогіі (Ж. Ж. Русо) на вырашэнне асноўнага канфлікту твора. Класіцыстычная трактоўка вобразаў-персанажаў. Увасабленне ў вобразе пана мары асветнікаў пра рэфармаванне грамадскага жыцця. Рэальнае і сімвалічнае ў творы. Вобраз Пана як алегарычнае ўвасабленне Пана дзяржавы, караля Станіслава Аўгуста.</p> <p>Каятан Марашэўскі. «Камедыя» (1787) як тыповая барочная драма-маралітэ. Контррэфармацыйная ідэалогія і эстэтыка барока ў творы. Залежнасць ад езуіцкага школьнага тэатра. «Камедыя» як спроба ідэалагічнай барацьбы з вальнадумствам Асветніцтва. Чалавек і яго адносіны да веры і рэлігіі як асноўная тэма твора. Зададзенасць ідэі. Аўтарская трактоўка вобраза галоўнага героя (думка пра грэшнасць і нікчэмнасць чалавека).</p> <p>Камізм сітуацый і камізм характараў. Рэальнае і фантастычнае. Маралізатарства ў творы. Традыцыі і наватарства. Асветніцкі рэалізм у творы.</p> <p>Міхал Цяцёрскі (? –1797). «Доктар па прымусу» (1787) – вольная апрацоўка аднайменнае камедыі Ж. Б. Мальера. Уплыў на М. Цяцёрскага твораў Ж. Б. Мальера, перакладзеных Ф. Багамольцам. Працяг традыцый інтэрмедый у беларускіх сцэнах п’есы. Ідэалогія Асветніцтва ў творы.</p> <p>Ян Ходзька (1777–1851). Біяграфічныя звесткі. Дачыненні з таемнымі</p>

		<p>віленскімі таварыствамі. Камедыя «Вызваленая Літва, або Пераход праз Нёман» (1812). Тэма, ідэйна-мастацкі змест твора. Культ Напалеона ў п'есе. Асаблівасці класіцызму Я. Ходзькі. Драматургічнае майстэрства аўтара. «Вызваленая Літва, або Пераход праз Нёман» як прэдадзень «Пана Тадэвуша» А. Міцкевіча. Крытыка ладу жыцця беларуска-ліцвінскае шляхты ў апоўвесці «Пан Ян са Свіслачы» (1821). Творчасць Я. Ходзькі 30–40-х гг.</p>
33.	Літаратура эпохі рамантызму (20-40-я гг. XIX ст.): асаблівасці развіцця	<p>Беларусь пад уладаю расійскага царызму. Курс на поўную асіміляцыю і каланізацыю насельніцтва былога Вялікага Княства Літоўскага. Палітыка русіфікацыі і паланізацыя. Барацьба расійскай і польскай ідэалогій у Беларусі. Станаўленне беларускага літаратурна-грамадскага руху. Салідарызацыя ліцвінаў (беларусаў) з польскім нацыянальна-вызваленчым рухам.</p> <p>Адлюстраванне падзей вайны 1812 г., філамацка-філарэцкага руху, Лістападаўскага паўстання 1830-1831 гг., «змовы Канарскага» ды інш. у літаратуры Беларусі першай паловы XIX ст. Праблемы фармавання беларускай творчай інтэлігенцыі ў XIX ст. Асэнсаванне апалячанаю мясцоваю шляхтаю свае сапраўднае нацыянальнае прыналежнасці і зварот да творчасці на мове народа. Вылучэнне новых мастацкіх талентаў з народнага асяроддзя. Дзвудзіства беларуска- і польскамоўных плыняў у літаратурным працэсе Беларусі XIX ст. Станаўленне і развіццё беларускае нацыянальнае думкі ў шматмоўнай літаратуры Беларусі. Прэтэнзіі беларускага руху на рэспубліканскую адасобленасць. Дэмакратычны змест і пафас літаратуры XIX ст. Складанні і апасродкавання сувязі са старабеларускаю літаратураю. Неабходнасць выпрацоўкі новай жанравай сістэмы і мастацкіх плыняў. Роля нацыянальнага фальклору ў станаўленні і развіцці беларускай літаратуры XIX ст. Традыцыі і ўплывы суседніх літаратур. Беларуская літаратура ў кантэксце славянскіх літаратур XIX ст. Мастацкія плыні ў беларускай літаратуры XIX ст. Сентыменталізм, перадрамантызм, рамантызм, рэалізм, іх сімбіёз; стыльовыя сінкрэтызм твораў беларускай літаратуры XIX ст.</p>
34.	Жыццё і творчасць Адама Міцкевіча	<p>Станаўленне асобы паэта. Філамацкі перыяд творчасці. Паэзія А. Міцкевіча як выяўленне ліцвінскага (беларускага) патрыятызму. Этапы сталення А. Міцкевіча: дамініканская школа ў Наваградку (1807-1815), Віленскі ўніверсітэт (1815-1819), каханне да Марылі Верашчакі, удзел у арганізацыі студэнцкіх таемных таварыстваў. Філамацка-філарэцкая чыннасць А. Міцкевіча, яе патрыятычны пафас. Пачатак літаратурнае творчасці. «Гарадская зіма» (1818). У рэчышчы класіцызму (1818-1821).</p> <p>Настаўніцкая праца ў Коўне (1819-1823). Уплыў еўрапейскага рамантызму на станаўленне стылю паэта. «Ода да маладосці» і «Песня ф іларэтаў» як прэдадзень рамантычнага бунту.</p> <p>«Балады і рамансы» (1822). Абарона рамантызму. Спрэчкі з віленскімі вучонымі-асветнікамі («Рамантычнасць»), Рамантычнасць як «дзіўнае» і «простае» («Люблю я»). Рамантызм і протанародная паэзія («Свіцязь», «Свіцязянка», «Лілеі»). Паходжанне жанру балады (кельцкая традыцыя). Уплыў на баладную практыку А. Міцкевіча твораў Я. Чачота і еўрапейскай баладнай традыцыі. Наватарства А. Міцкевіча. Адкрыццё таямнічай сферы чалавечай душы, звышпачуццёвага свету. Рамантычная паэзія як сінтэз элементаў эпічных, лірычных і драматычных.</p> <p>Інтымная лірыка паэта. «Да М***», «Да Д. Д.», «Да ***. На Альпах у Сплюгене 1829».</p> <p>«Гражына» - твор гераічнае паэзіі. Спалучэнне класіцыстычных і рамантычных традыцый. Містыфікацыя народнае песні-легенды. Зварот да Сярэднявечча. Патрыятычны пафас паэмы. Любоў да Бацькаўшчыны як характэрная рыса ліцвінаў. Сутнасць канфліктаў у творы. Рамантычнае вырашэнне праблемы героя. «Гражына» і выхаванне патрыятычных ды маральных пачуццяў. «Гражына» і «Іліяда» Гамера.</p> <p>«Дзяды» (II і IV часткі). Загадкавая будова твора. Прычыны звароту да народнае містэрыі- урачыстасці ўшанавання продкаў «дзяды». Сутнасць сцэнаў паганскага абраду. Герой паэта на свяце «дзядоў». Драма пустэльніка Густава. Разлад між дыдактызмам эпохі Асветніцтва і рэальным жыццём.</p> <p>Рэмінісцэнцыі з мастацкае літаратуры (Ж. Ж. Русо «Новая Элаіза», І. В. Гётэ «Пакуты маладога Вертэра»). Абарона абраду «дзядоў» галоўным героем. Народная маральнасць як крытэрыі маралі ўвогуле. Раскрыццё народных уяўленняў пра сувязь зямнога свету з незямным. Уплыў Дж. Г. Байрана - «песняра незвычайных індывідуальнасцяў».</p> <p>Расійскі этап жыцця і творчасці А. Міцкевіча (1824-1829). Арышт па справе</p>

		<p>філаматаў. Высылка ў Пецяярбург і Адэсу. Падарожжа ў Крым (1825). Пецяярбургска-маскоўскі перыяд жыцця і творчасці.</p> <p>«Санеты», «Крымскія санеты» (1826). Усход (для А. Міцкевіча-Крым) як крыніца натхнення рамантыкаў. Майстэрства паэтычнага слова, удасканаленне кампазіцыі верша. Лірызм і глыбокая філасофская думка.</p> <p>Гульня кантрастаў. Патрыятычныя матывы.</p> <p>«Конрад Валенрод» (1828). Гістарычная аповесць з алюзіямі на сучаснасць. Імкненне аўтара давесці, што твор напісаны паводле гістарычных падзей (прадмова, каментарыі). Байранаўскія матывы ў творы. Роздум над лёсам роднага краю. Задача падтрымання духу народа. Трагедыя Альфа-Конрада. Тэма асабістага шчасця і шчасця Айчыны. «Конрад Валенрод» як аповесць пра кошт любові да Бацькаўшчыны, як «падручнік» барацьбы з ворагам, апалогія помсты, метафара трагізму маральных канфліктаў тагачасных патрыётаў-ліцвінаў. Роля паэзіі ў фармаванні нацыянальнае свядомасці, патрыятызму народа.</p> <p>Жыццё і творчасць А. Міцкевіча ў эміграцыі (1829-1855). Падарожжа па Заходняй Еўропе. Парыжскі перыяд жыцця. Выкладчыцкая дзейнасць у Лазане і Парыжы. Беларуская мова і фальклор у лекцыях паэта. А. Міцкевіч і А. Тавяніскі А. Міцкевіч і польская эміграцыя.</p> <p>«Дзяды» (III частка). Новая трактоўка вобраза галоўнага героя. Містычны і рэалістычны планы паэмы. Ідэі месіянізму. Патрыятычная тэма і тэма згодніцтва-зрады. Раздзел «Ноч дзядоў» як звязно, што злучае III частку паэмы з II і IV. «Дзяды» як рамантычная нацыянальная драма.</p> <p>«Пан Тадэвуш» (1834). Настальгія паэта па Літве. Сапліцова як мікракосмас даўняе Літвы. Прыгодніцкая фабула твора, яго патрыятычныя матывы. Асаблівасці стылю і жанр паэмы. Вобразная сістэма твора. Тыпы ліцвінаў. Іронія і гумар. «Пан Тадэвуш» як эпопея шляхецкага жыцця.</p> <p>Лірыка эміграцыйнага перыяду: «Ехегі monumentum aere perennius...», «Над воднай прасторай чыстай...», «Кані мой труп...», «Паліліся мае слёзы...».</p> <p>А. Міцкевіч у польскай крытыцы XIX ст. Сучаснае міцкевічазнаўства ў Польшчы. А. Міцкевіч у перакладах на беларускую мову (В. Дунін-Марцінкевіч, А. Ельскі, Я. Купала, Б. Тарашкевіч, Я. Семяжон, П. Бітэль ды інш.).</p> <p>А. Міцкевіч у беларускім літаратуразнаўстве.</p>
35.	Творчасць Яна Чачота	<p>Біяграфія пісьменніка. Дачыненні са студэнтамі Віленскага ўніверсітэта.</p> <p>«Штатны» паэт таварыства філаматаў. «Ямбы» Я. Чачота. Беларускамоўная творчасць: «Яжовыя імяніны», «Да пакіньце горла драць...», «На прыезд Адама Міцкевіча».</p> <p>Польскамоўная творчасць паэта, асветніцкія і рамантычныя тэндэнцыі.</p> <p>Імкненне дакладна перадаваць фальклор. Спроба памірыць праціўнікаў і прыхільнікаў рамантызму. Спалучэнне ў баладнай творчасці кніжных гісторый і вусных паданняў. Маральна-этычная і патрыятычная праблематыка твораў Я. Чачота філамацкага перыяду. «Свіцязь», «Наваградскі замак», «Узногі», «Мышанка», «Радзівіл, або Заснаванне Вільні», «Калдычэўскі шчупак», «Бекеш». Балоды Я. Чачота - крыніца творчага натхнення, аснова ўзлёту рамантычнага генія А. Міцкевіча. «Спевы пра даніх ліцвінаў» як вершаваная гісторыя Літвы-Беларусі.</p> <p>Арышт па справе філарэтаў і філаматаў. Высылка. Фалькларыстычна-перакладчыцкая дзейнасць пасля вяртання на Бацькаўшчыну. Падрыхтоўка шасцітомнага збору беларускіх народных песень - «Вясковыя песенькі з-над Нёмана і Дзвіны». Дэмакратызм Я. Чачота. Асветніцкі характар прадмоў.</p> <p>Спроба характарыстыкі «славяна-крывіцкае» мовы. «Уласныя вясковыя песні». Іх маральна-этычная праблематыка («Да мілых мужычкоў» ды інш.).</p> <p>Тэматыка і праблематыка польскамоўнай лірыкі («О ты край мой нешчаслівы!», «Уцеха», «Яна далёка», «Касец», «Малацьбіты», «Праснічка»).</p>
36.	Творчая спадчына паэтаў філамацкага асяроддзя	<p>Тамаш Зан (1796-1855). Біяграфічныя звесткі. Роля ў арганізацыі таемных віленскіх суполак моладзі (філаматаў, філарэтаў, прамяністых), каардынацыя іхняе чыннасці. Арышт і высылка. Літаратурная і грамадская дзейнасць пасля вяртання (1841) на радзіму. Беларускі фальклор у творчасці Т. Зана: «Мінчук», «Цыганка», «Трыялет», «Свіцязь-возера», «Твардоўскі».</p> <p>Антон Эдвард Адынец (1804-1885). Даэмігранцкі (1821-1829) перыяд творчасці («Песня філарэтаў»). Выкарыстанне беларускае міфалогіі («Хохлік»), Сяброўства з А. Міцкевічам і Я. Чачотам. Эпітафія «Надпіс на магільным помніку Яну Чачоту ў Ротніцы». Грамадская і літаратурная дзейнасць на Бацькаўшчыне (1837-1866). Рэдагаванне «Віленскага весніка».</p>

		<p>Юльян Корсак (1806-1885). Беларуская тэматыка літаратурнай творчасці паэта («Да Нёмана»). Мастацкае ўвасабленне народных прымхаў і забабонаў у ягонай паэзіі («Зорка Лятавец»).</p> <p>Ануфры Петрашкевіч (1793-1863). Роля ў арганізацыі таварыства філаматаў. Рамантычныя тэндэнцыі ў творчасці. Фальклорны этнаграфізм (ідылія «Купала») і ўплыў сентыменталізму («Вёска»).</p> <p>Патрыятычныя матывы («Роздум каля руінаў Гедымінавага замку»),</p> <p>Александр Ходзька (1804 -1891). Зборнік «Вершаваныя творы» (1829).</p> <p>Беларускі фальклор як аснова для баладнай творчасці паэта («Маліны»).</p> <p>А. Ходзька і А. Міцкевіч.</p> <p>Ігнат Дамейка (1802-1889). І. Дамейка і А. Міцкевіч. Успаміны І. Дамейкі «Філарэты і філаматы», «Маладосць Міцкевіча», «Вяртанне на радзіму».</p>
37.	Беларускамоўная літаратура 20-40-х гг. XIX ст.	<p>Паўлюк Багрым (1812-каля 1890). Біяграфічныя звесткі. П. Багрым і паэзія віленскіх рамантыкаў. П. Багрым і беларускамоўная паэзія (Я. Баршчэўскі). Гісторыя публікацыі верша «Заграй, заграй, хлопча малы».</p> <p>Ігнат Яцкоўскі і праблема аўтарства верша. Рэальны факт і паэтычная фабула верша. Аўтабіяграфізм і мастацкая вобразнасць твора. Міфалагічныя матывы як увасабленне трагізму народа. Трансфармацыя фальклорна-песенных традыцый у нацыянальную літаратуру Новага часу. Праблемы атрыбуцый верша «Заграй, заграй, хлопча малы».</p> <p>Ананімная літаратура. Прычыны ананімнасці літаратуры. Публікацыі беларускамоўных ананімных твораў (альманах «Војан», 1838, «Маяк», 1843, т. 9; 1845, т. 23, «Ілюстрацыя», 1848, т. 7; «Белорусские песни» І. Насовіча ды інш.).</p> <p>«Віншаванне бондара Савасцея». Антыпаўстанцкія матывы твора. Паўстанцкі рамантызм шляхты і рэальны погляд на падзеі простага люду.</p> <p>Адлюстраванне ў вершы праблемаў нацыянальнага жыцця беларусаў.</p> <p>Апавядальніцкае майстэрства аўтара. Дынамізм маналага. Спраба «ўціснуцца» ў рамкі віншавальнага жанру.</p> <p>«Імяніннае віншаванне». Народная мудрасць, гумар і кемлівасць у вершы. У рэчышчы традыцый віншавальнага жанру. Ідэйная канцэпцыя жанру: імкненне да міру і згоды між гаспадаром і ягонымі падданымі. «Вось які цяпер люд стаў». Маральна-этычная праблематыка твора.</p>
38.	Паэзія 40-х гг. XIX ст.	<p>Грымалоўскія Валерыян, Клеменс, Юльян (першая палова XIX ст.).</p> <p>Трохтомнік «Вершаваныя творы» (1837). Беларускія матывы вершаў («Думка селяніна на ніве», «Роздум над Дзвіною»), выкарыстанне беларускіх народных песень (драматычная паэма «Бласлаўленне»), пераклад беларускага фальклору на польскую мову («Песні беларускага люду»), імкненне вывесці «свой беларускі дыялект з усеагульнага забыцця» (ліст да А. Грозы).</p> <p>Гаўдэнты Шапялёвіч (1800-1846)- беларускі польскамоўны паэт.</p> <p>Біяграфічныя звесткі: вучоба ў Полацкай езуіцкай акадэміі, праца ў Пецярбургу і Віцебскай гімназіі, удзел у патрыятычным руху. «Беларускі перадрамантызм» як асноўны стыльвы напрамак яго творчасці («Усюды ты», «Памяркоунасць», «Рубон»),</p> <p>Габрыэля Пузыня (1815-1869). Біяграфічныя звесткі. Маральна-этычная праблематыка ў зборніках «У імя Бога» (1843), «Далей у свет» (1845). Сімвалічная значнасць верша «Да Адама Міцкевіча, пасылаючы яму трохі вады і кветак». Беларуская рэчаіснасць у мемуарах «У Вільні і літоўскіх дварах», апавяданнях «Помста літвінкі», «Слоўцы люду».</p> <p>Г. Пузыня як верагодная аўтарка паэмы «Мачаха».</p> <p>Тадэвуш Лада-Заблоцкі (1811-1847). Асоба паэта. Гартаванне патрыятычных памкненняў. Ссылка на Каўказ. Маральна-рэлігійная праблематыка (балада «Зачараваная дзяўчына»), гістарычная тэма (балада «Ляшка»), настальгія па Беларусі («Да бярозы на Каўказскіх гарах», паэма «Ваколіцы Віцебска», элегія «Да Дзвіны», «Вілія», «Ах, пусціце мяне...») у творчасці паэта. Зборнік «Вершаваныя творы» (1845). Р. Падбярэскі пра Т. Ладу-Заблоцкага.</p> <p>Франц Савіч (1815-1847). Станаўленне асобы. Кіраўніцтва «Дэмакратычным таварыствам». Рэгіянальны патрыятызм. Ідэйна-мастацкі змест гутаркі «Там блізка Пінска». Эсхаталагічныя матывы ў «Сповідзі пакутніка». Адлюстраванне ідэй польскага месіянізму. «Успаміны» як твор мемуарнае літаратуры. Гісторыя напісання і публікацыі. Салідарызацыя беларусаў з польскім нацыянальна-вызваленчым рухам і запаволенне працэсаў нараджэння беларускае нацыянальнае самасвядомасці.</p> <p>Аляксандр Грот-Спасоўскі (1808-1857). Балады паводле беларускіх паданняў («Апошнія ловы», «Латнік», «Русалкі»),</p>

39.	Проза і публіцыстыка 20-40-х гг. XIX ст.	<p>Генрык Жавускі (1791-1866). Біяграфічныя звесткі. Гісторыя напісання «Успамінаў Сапліцы». Рамантычны гістарызм у творы. «Успаміны Сапліцы» як характарыстыка ліцвінскае (беларускае) шляхты другога паловы XVIII ст. Рэальны шляхецкі свет і ягонае адлюстраванне ў творы. Вобраз галоўнага героя-апавядальніка. Міфалагізацыя гісторыі Барскай канфедэрацыі і падзелаў Рэчы Паспалітае. Спроба стварэння вобраза нацыянальнага героя (Тадэвуш Рэйтан). Элементы агіяграфічнага канону ва «Успамінах Сапліцы».</p> <p>Вобраз Караля Радзівіла Панае Каханку. Кампазіцыя і стыль твора. Уплыў крытыкі (М. Грабоўскі) на перамену поглядаў Г. Жавускага на мінулае (раман «Лістапад»).</p> <p>Эдвард Тамаш Масальскі (1799-1879). Біяграфічныя звесткі.</p> <p>Рэдагаванне часопіса «Balamut» («Баламут»). Дыдактычны раман «Пан Падстолец» (1831-1833) як твор пра палітычнае і эканамічнае жыццё ў Беларусі, пра сацыяльнае становішча сялянства. Пан Падстолец – вобраз ідэальнага пана.</p> <p>Марцін Асорыя-Цяплінскі (1802-1847). Біяграфічныя звесткі.</p> <p>Фалькларыстычная і выдавецкая дзейнасць. Гумарыстычнае майстэрства пісьменніка ў аповяданні «Нешта тут сабакам смярдзіць» .</p> <p>Аляксандр Гроза (1807– 1875)– польскамоўны літаратар Украіны і Беларусі. Узаемадачыненні з прадстаўнікамі беларускага руху. Таленавітае выкарыстанне беларускіх легендаў у паэмах «Марына», «Глухое возера».</p> <p>Беларуская гісторыя дахрысціянскіх часоў у творах. А. Гроза і Я. Баршчэўскі («Нечаканы госць»).</p> <p>Плакід Янкоўскі (1810-1872). Звесткі пра пісьменніка. Крытыка заганаў шляхецкага жыцця. Мясцовы патрыятызм. Ідэалізацыя мінулага. Гумарыстычны талент П. Янкоўскага ў праявітых творах («Засценак», «Аповяданні»).</p> <p>Іосіф Цытовіч (1811?- 1870) як публіцыст «Маяка». Выступленне ў абарону мовы і літаратуры беларусаў («Два словы пра мову і пісьменнасць Беларусі» і «Адзін дзень у Беларусі»). Спроба выяўлення беларускага светапогляду ў расійскім друку.</p> <p>Фадзей Булгарын (1789-1859). Біяграфія пісьменніка. Яго ўдзел у літаратурным жыцці Расіі. Журналісцкая і выдавецкая дзейнасць. Супярэчлівае стаўленне з боку рускіх пісьменнікаў. Беларусь ва «Успамінах Фадзея Булгарына» і рамане «Іван Выжыгін».</p> <p>Юзаф Ігнат Крашэўскі (1812-1887). Біяграфічныя звесткі. Сувязь з беларускім краем. Прапаганда ў ранняй творчасці ліцвінскіх ідэй (паэмы трылогіі «Анафеляс»), адлюстраванне гісторыі Беларусі («Кунігас», «Апошнія са слупкіх князёў», «Старая казка», «Кароль у Нясвіжы. 1784», «Апошнія хвіліны Панае Каханку», «Маці каралёў», «Паперы Глінкі»), паказ цяжкага становішча прыгонных («Хата за ёскай», «Гісторыя Саўкі»).</p> <p>Ю. І. Крашэўскі і беларуская літаратура.</p> <p>Рамуальд Падбярэскі (1812-1856). Біяграфія. Удзел у арганізацыі беларускага літаратурна-грамадскага руху 40-х гг. XIX ст. Рэдактарска-выдавецкая дзейнасць у Пецярбурзе і Вільні («Rocznik Literacki» («Літаратурны гадавік»), «Pamiętnik Naukowo-Literacki» («Навукова- літаратурны дзённік»)).</p> <p>«Беларусь і Ян Баршчэўскі» як першы нарыс гісторыі новай беларускай літаратуры. Вызначэнне беларускай мовы як асноўнага крытэрыю народнасці пісьменніка. Спроба аналізу вытокаў аповядальніцкага таленту Я. Баршчэўскага, нацыянальнага духу ягоных твораў.</p> <p>«Лісты пра Беларусь» як адказ шавіністам-славянафілам. Імкненне давесці неабгрунтаванасць выдуманых пра Беларусь як пра цёмны і забіты край.</p> <p>Р. Падбярэскі ў гісторыі беларускае літаратуры.</p> <p>Ігнат Храпавіцкі (1817-1893) - беларускі літаратар, фалькларыст, грамадскі дзеяч. Ініцыятар выдання часопіса «Rubon» («Рубон»).</p> <p>Фалькларыстычная і перакладчыцкая дзейнасць. Артыкул «Погляд на паэзію беларускага люду» (1845) - думка пра дэмакратызацыю літаратуры, пра яе народны характар. Вера ў абуджэнне беларускага літаратурнага жыцця (верш «Дзвіна»).</p> <p>Ігнат Ходзька (1794-1861). Біяграфія пісьменніка. Уплыў творчасці Я. Ходзькі на фармаванне асобы І. Ходзькі. Палеміка з рамантыкамі (ліст да А. Э. Адынца). І. Ходзька і А. Міцкевіч. І. Ходзька як адзін з аўтараў «Альбома» Аляксандру П. Асветніцка-сентыментальныя і рамантычныя тэндэнцыі ў паэзіі і прозе літаратара. Гавэнда-гутарка у творчасці І. Ходзькі.</p> <p>Структура «Ліцвінскіх малюнкаў» і «Ліцвінскіх паданняў». Гістарызм і асаблівасці паэтыкі. «Успаміны квестара». Адметнасць мастацкай формы</p>
-----	--	---

		<p>твора. Элементы прыгодніцтва і паэтыка вандроўнага рамана. Ідэйна-мастацкі змест твора. Рэчаіснасць апошніх дзесяцігоддзяў XVIII – пачатку XIX ст. і яе мастацкае ўвасабленне пісьменнікам. Маральна-этычная праблематыка ў творы. Сутнасць канфліктаў. Вобразная сістэма «Успамінаў квестара». Аўтабіяграфічна-аўтарскае ў структуры вобраза галоўнага героя. Стварэнне вобраза «зямнога раю»: маёнтак Старасты як узор для наследвання. Вобразы гістарычных асобаў (Караль Радзівіл Пяне Каханку, Міхал Валадковіч). Культ Напалеона і ягонае адлюстраванне ў творы. Майстэрства І. Ходзькі.</p>
40.	Творчасць Яна Баршчэўскага	<p>Асоба паэта. Крыніцы звестак пра год нараджэння паэта. Вучоба ў Полацкай езуіцкай Акадэміі. Беларускамоўная творчасць Я. Баршчэўскага. «Рабункі мужыкоў» як водгук на падзеі вайны 1812 г. «Да чым жа твая, дзеванька, галоўка занята?» - першы верш інтымнага характару ў беларускамоўнай паэзіі XIX ст. «Гарэліца» як адлюстраванне рэалій сялянскага жыцця таго часу.</p> <p>Пецярбургскі перыяд жыцця. Сустрэчы з А. Міцкевічам і Т. Шаўчэнкам. Ліставанне з Ю. Шапялёвіч-Корсак. Польшкамоўная паэзія Я. Баршчэўскага: «Санет для В. П. Буйніцкае», «Да Юлі». Рэдактарска-выдавецкая дзейнасць пісьменніка. Альманах «Niezabudka» («Незабудка»). Фальклорны этнаграфізм і літаратурная традыцыя ў баладах Я. Баршчэўскага «Русалка-спакусніца», «Дзявочая крыніца», «Дзве бярозы», «Роспач», «Курганы», «Партрэт». «Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях».</p> <p>Гісторыя ўзнікнення твора. Асаблівасці кампазіцыі твора. Маральна-рэлігійная праблематыка кнігі, паганская міфалогія і догмы хрысціянства ў ёй. Беларускі нацыянальны светапогляд герояў Я. Баршчэўскага. Нацыянальна-патрыятычная тэма «Шляхціца Завальні». Сцвярджэнне думкі пра рэгіянальную адасобленасць Беларусі. Увасабленне ў творы беларускае нацыянальнае ідэі: Плачка, Сын Буры, Пакутны дух як носбіты гэтае ідэі. Сувязь са старабеларускаю літаратураю (пераасэнсаванне галоўнага вобраза «Трэнаса» М. Смятрыцкага). Выкарыстанне зместу, стылістыкі і паэтыкі беларускіх казак, легендаў і паданняў. «Шляхціц Завальня» як літаратурны твор, а не зборнік беларускага фальклору на польскай мове. Прытчавы характар «Шляхціца Завальні». «Шляхціц Завальня» як сімваліка-алегарычнае адлюстраванне гістарычных падзей у Беларусі ў другой палове XVIII ст. «Шляхціц Завальня» ў беларускім літаратуразнаўстве. «Драўляны Дзядок і кабета Інсекта». Гісторыя напісання і публікацыі. Развіццё беларускае тэматыкі ў творчасці Я. Баршчэўскага. Народная фантастыка ў творы. Маральна-этычная праблематыка. Грамадзянская пазіцыя аўтара.</p> <p>«Душа не ў сваім целе». Рэальныя падзеі і вымысел у аповесці. Ф. Савіч як мажлівы правобраз галоўнага героя. Я. Баршчэўскі пра шляхі служэння Бацькаўшчыне.</p> <p>«Жыццё сіраты». Беларускія рэаліі як аснова сюжэта драматычнае паэмы. Алегорыя і сімваліка ў творы. Я. Баршчэўскі пра ролю мастацтва (вобраз Музыкі).</p> <p>Роля Я. Баршчэўскага ў станаўленні беларускага літаратурна-грамадскага руху ў 40-я гады XIX ст. Беларуская ідэя Я. Баршчэўскага ў другой палове XIX ст. і ў XX ст.</p>
41.	Літаратура 50- 60-х гг. XIX ст.	<p>Агульная характарыстыка літаратурнага працэсу. Найважнейшыя эканамічныя і грамадска-палітычныя падзеі і працэсы, якія паўплывалі на развіццё літаратуры Беларусі (лібералізацыя грамадскага жыцця пры Аляксандры II, правядзенне сацыяльна-эканамічнай рэформы 1861г., нацыянальна-вызваленчае паўстанне 1863-1864 гг. і яго вынікі, урадавы курс на татальную русіфікацыю краю). Грамадская думка, беларусазнаўчыя даследаванні, актывізацыя выдавецкай дзейнасці і аслабленне цензуры ў 50-х - першай палове 60-х гг. Альманахі і перыядычныя выданні. Палеміка пра ідэйнасць (тэндэнцыйнасць) і народнасць літаратуры. Паказ новага героя-селяніна і сутнасць прынцыпу мастацкага этнаграфізму. Фарміраванне асноўных цэнтраў беларускага літаратурна-грамадскага руху (Мінск, Вільня, Віцебск). Мінск у творчай біяграфіі В. Дуніна-Марцінкевіча, У. Сыракомлі, С. Манюшкі, П. Шпілеўскага. Асобнае месца П. Шпілеўскага (1823-1861) у грамадска-культурным жыцці Беларусі 50-х гг. Віленскае літаратурнае асяроддзе (У. Сыракомля, В. Каратынскі, Ю. Ляскоўскі і інш.) і літаратурны салон А. Кіркора. Пісьменнікі Віцебшчыны А. Вярэга-Дарэўскі, А. Рыпінскі, Г. Марцінкевіч, Я. Вуль.</p>

		<p>Адам Плуг (Антон Пяткевіч; 1823-1903). Беларусь у лёсе пісьменніка. Сяброўства 3 У. Сыракомлем. Кантакты з В. Дуніным-Марцінкевічам: ацэнка творчасці пісьменніка ў нарысе А. Плуга «Некалькі ўражанняў з падарожжа па Літве» (1858). Журналісцкая і выдавецкая дзейнасць. Ліставанне з А. Рыпінскім. Творчасць на беларускай мове. Сувязь апавядання «Кручаная баба» (1849) з анекдотамі і казкамі, у якіх выкарыстаны фальклорны матыў пра пакаранне злоснай і дурной жонкі.</p> <p>Ігнацы Яцкоўскі (1795-1873). Біяграфічныя звесткі. Жыццё ў эміграцыі і стасункі з А. Рыпінскім і Ю. Ляскоўскім. Жанравая адметнасць твора «Аповесць з майго часу, або Літоўскія прыгоды» (1854). Мастацкае асэнсаванне вайны 1812 г. у творы. Схаваная палеміка з паэмай «Пан Тадэвуш» А. Міцкевіча. Адлюстраванне побыту і нораваў наваградскай шляхты. Звесткі пра Пётрака з Крашына і яго верш «Зайграй, зайграй, хлопча малы...». Польскамоўныя вершы.</p> <p>Юльян Ляскоўскі (1826 - пасля 1888). Удзел у вызваленчым руху і эміграцыя. Знаходжанне ў Лондане. Ю. Ляскоўскі і праблема аўтарства элегіі «Зайграй, зайграй, хлопча малы...». Вяртанне на радзіму і супрацоўніцтва ў Вільні з А. Кіркорам. Паэтычны зборнік на польскай мове «Беларускі бандурыста» Патрыятычны пафас, адлюстраванне беларускага фальклорна-этнаграфічнага матэрыялу і асноўныя матывы ў паэме «На чужой старане» (1855). Пераезд на жыхарства ў Польшчу пасля паўстання 1863-1864 гг. Асветніцкі характар дзейнасці. Выступленне ў абарону беларускай мовы. Пытанне аўтарства стылізаваных пад фальклор беларускамоўных вершаў «Зямелька мая» (1863) і «Пад дуду» (1879).</p>
42.	Жыццё і творчасць В.Дуніна-Марцінкевіча	<p>Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч (1808-1884). Біяграфія. Дэмакратызм і ідэалы асветніцтва як вызначальныя рысы светапогляду. Шматграннасць творчай асобы пісьменніка. Разуменне творчасці як маральна-асветніцкай місіі. Сялянска-дэмакратычныя ідэалы і літаратурна-эстэтычныя погляды В. Дуніна-Марцінкевіча. Музыкальна-тэатральнае жыццё Беларусі ў сярэдзіне XIX ст. і пачатак драматургічнай дзейнасці. Першыя оперы і творчае супрацоўніцтва з С. Манюшкам. В. Дунін-Марцінкевіч як артыст і рэжысёр-пастаноўшчык музычных спектакляў у Мінску. Гісторыя выдання кніг В. Дуніна-Марцінкевіча. Кантакты з беларускімі пісьменнікамі і дзеячамі культуры. Акалічнасці ўдзелу ў паўстанні 1863-1864 гг., арышт і турэмнае зняволенне. Жыццё ў Люцінцы пад паліцэйскім наглядом.</p> <p>Ранні перыяд творчасці. Гісторыя стварэння і публікацыі лібрэта оперы «Ідылія» («Sielanka») (1846). Пастаноўка спектакля і водгукі ў перыядычным друку. Асветніцкія тэндэнцыі і праявы эстэтыкі сентыменталізму ў творы. Імкненне да сацыяльнай гармоніі на аснове маральнай еднасці і агульначалавечых каштоўнасцей. Патрыятычныя матывы і характар любовінай інтрыгі. Сцэнічнае вырашэнне ідэі «перавыхавання» касмапаліта Караля Лятальскага пад уплывам кахання. Пошукі маральнага ідэалу ў народным асяроддзі. Спроба стварэння мастацкіх тыпаў беларускага сялянства. Вобраз Навума Прыгаворкі. Элементы сацыяльнага крытыцызму ў творы. Сувязь з традыцыямі прыдворнага і школьнага тэатра Беларусі XVIII ст. Жанравая спецыфіка, двухмоўнасць і паэтыка твора. Апрацоўка твора Я. Лёсікам і Я. Купалам. Гісторыка-літаратурнае значэнне «Ідыліі».</p> <p>Жанравая адметнасць і гісторыя выдання твораў паэтычнага эпасу. Традыцыі класіцызму і сентыменталізму, рамантычныя і рэалістычныя тэндэнцыі ў паэтычным эпасе ў аспекце тэорыі паскоранага развіцця беларускай літаратуры. Сацыяльна-побывавы фон і ідэйна-мастацкія прыныцы паказу народнага асяроддзя.</p> <p>«Гапон» (1855). Паглыбленне дэмакратычнага зместу творчасці. Гапон як носьбіт пазітыўнай духоўнай сілы народа. Пошукі добра і прыгажосці ў сялянскім асяроддзі, паэтызацыя народнай побытавай культуры. Асветніцкія тэндэнцыі ў творы, дыдактызм і маралізатарства. Сінтэз элементаў розных мастацкіх напрамкаў і асаблівасці сюжэтнай пабудовы ў «Гапоне».</p> <p>«Вечарніцы» (1855). Структура твора. Асветніцка-маралізатарскі сэнс гумарыстычнага вершаванага апавядання «Дурны Зміцер, хоць хітры».</p> <p>Мастацкі тып апавядальніка і мясцовыя (мінскія) рэаліі ў творы. Ідэалізацыя мінуўшчыны ў вершаваным апавяданні «Стаўроўскія дзяды». Часавая інверсія дзеля сцвярджэння ідэі сацыяльнай гармоніі. Міфалагічны каларыт, народна-легендарныя і казачныя матывы.</p> <p>«Купала» (1856), «Шчароўскія дажынкi» Маральна-асветніцкая ідэя і прыныцы «жывой этнаграфіі» ў творах. Ідэалізацыя патрыярхальнай</p>

		<p>свядомасці, паэтызацыя традыцыйнага народнага побыту. Усведамленне пісьменнікам грамадзянскіх і эстэтычных мэтаў сваёй творчасці (прадмова-прысвячэнне ў «Купале»), «Травіца брат-сястрыца» (1857). Літаратурная трансфармацыя фальклорнага сюжэта. Баладна-рамантычныя прынцыпы паэтыкі: кантраснасць вобразнай сістэмы, палярызацыя добра і зла, драматычная напружанасць канфлікту, матывы гераізацыі мінулага. Жанравая адметнасць твора як паэмы-балады.</p> <p>«Быліцы, расказы» (1857). Арыгінальнасць кампазіцыі твора: быліца ў быліцы. Маральна-дыдактычны характар першай часткі «Злая жонка». Мастацкая неаднароднасць як вынік супярэчлівага спалучэння паэтыкі сентыменталізму і рамантызму. Элементы жанру «падарожжа» ў другой частцы «Халімон на каранцыі». Галоўны герой Халімон Забалотны як самабытны народны характар і тыповы прадстаўнік беларускага краю.</p> <p>Развенчванне царыцкіх ілюзій як праявы патрыярхальнай свядомасці. Элементы камізму і паэтыка бурлеску ў творы. Сэнсавая шматзначнасць паэтычнай ідэі ў выніку «зніжэння» стылю.</p> <p>Пераклад паэмы А. Міцкевіча «Пан Тадэвуш». Вызначэнне мэтаў гэтай творчай працы ў «Прадмове перакладчыка». Прычыны стылістычнай неадпаведнасці перакладу і арыгінала. Пафас каментарыяў перакладчыка і гісторыя публікацыі тэксту.</p> <p>Польскамоўныя паэмы ў кантэксце паэтычнай творчасці.</p> <p>Патрыярхальна-шляхецкі свет у паэме «Бласлаўная сям'я» (1856).</p> <p>Паслядоўна сентыменталісцкі характар твора. Рамантычная паэтызацыя свабодалюбства і ідэй нацыянальна-вызваленчай барацьбы ў «Славянах у XIX стагоддзі» (1856). Асэнсаванне лёсу беларускага паэта ў «Літаратарскіх клопатах» (1857). Сцвярджэнне шляхецкага маральнага кодэксу і культ рыцарства ў паэме «Люцынка, альбо Шведы на Літве» (1861). Рамантычная гераізацыя мінулага роднага краю ў творы.</p> <p>Творчасць В. Дуніна-Марцінкевіча пасля паўстання 1863-1864 гг.</p> <p>Паэтызацыя шляхецкага побыту і адлюстраванне новых сацыяльных рэалій у паэме «3-над Іслачы, альбо Лекі на сон» (1868).</p> <p>Фарс-вадэвіль «Пінская шляхта» (1870). Загадка рукапісу, праблема аўтарства і аўтэнтычнасці тэксту. Палітычны падтэкст пры адлюстраванні вобразаў судовых чыноўнікаў. Сатырычная скіраванасць у паказе грамадскай ролі і маральнага аблічча шляхты. Кальцавая кампазіцыя, любоўная інтрыга і каларытнасць персанажаў у творы. Майстэрства драматурга і паэтыка твора: перадача мясцовага каларыту, сцэнічная лёгкасць, гратэск, іронія, каламбур, элементы пародыі, моўная характарыстыка персанажаў.</p> <p>Стаўленне цензуры да камедыі «Пінская шляхта» і гісторыя адаптацыі і публікацыі яе тэксту.</p> <p>«Залёты» (1870) у ідэйна-мастацкай эвалюцыі В. Дуніна-Марцінкевіча.</p> <p>Двухмоўнасць твора і яго сувязь з папярэдняй творчасцю пісьменніка Трактоўка вобраза мясцовага нуварыша Антона Сабковіча ў кантэксце гісторыі сусветнай літаратуры. Паказ і крытыка буржуазнай эканамічнай экспансіі і духоўнай абмежаванасці ў вобразе Сабковіча. Функцыі іншых персанажаў у раскрыцці асноўнага канфлікту ў п'есе. Ацэнка твора Я. Купалам.</p> <p>Драматургічныя прынцыпы В. Дуніна-Марцінкевіча. Мова яго твораў.</p> <p>Значэнне творчасці В. Дуніна-Марцінкевіча ў гісторыі беларускай літаратуры.</p>
43.	Асоба і творчасць У. Сыракомлі. Творчая спадчына П. Шпілеўскага	<p>Уладзіслаў Сыракомля (Людвік Кандратовіч; 1823-1862). Біяграфія пісьменніка. Літаратурны дэбют і супрацоўніцтва з краёвымі выданнямі.</p> <p>Шматграннасць творчых інтарэсаў пісьменніка: перакладчыцкая дзейнасць, праца над гісторыяй літаратуры, падарожнымі нататкамі, краязнаўчымі нарысамі, драматычнымі творамі. Беларусь у лёсе У. Сыракомлі. Ліцвінскі патрыятызм як пафас творчасці. Стасункі з пісьменнікамі і дзеячамі культуры В. Каратынскім, В. Дуніным-Марцінкевічам, А. Вярэгам-Дарэўскім, А. Плугам, А. Кіркорам. Асаблівасці светапогляду і калізіі апошніх гадоў жыцця.</p> <p>Жанр вершаванай гутаркі (гавэндэ) ў польскамоўнай паэзіі.</p> <p>Пачатак літаратурнай творчасці У. Сыракомлі. Творчая гісторыя гутаркі «Пашталён» (1844). Паказ трагічнага лёсу простага чалавека, спавядальны характар і асаблівасці канфлікту ў творы. Распрацоўка матыву злачынства і пакарэння і крыніца сюжэта ў гутарцы «Хадыка» (1847). Асаблівасці кампазіцыі, пафас накіраванасці і сацыяльна-праблематыка гутаркі «Люмінацыя». Гутарка «Жменя пшаніцы» (1856) як прыклад мастацкай палемікі з апанентамі, якія выступалі супраць развіцця беларускай літаратуры.</p> <p>Выкарыстанне казачнага сюжэта, патрыятычны пафас і праблема этнічнай</p>

		<p>самаідэнтыфікацыі беларусаў у творы. Асноўныя матывы польскамоўнай лірыкі. Эстэтычнае крэда паэта ў вершах «Не я пяю - народ Божы...» (1844), «Лірнік вясковы» (1852). Антыпрыгонніцкі пафас верша «Вызваленне сялян» (1859 ?). Уплыў фальклорнай паэтыкі ў вершах «Жніўная» (1852), «Вячорная» (1852), «Груган», «Доля». Паэтычнае майстэрства У. Сыракомлі. Беларускамоўная лірыка У. Сыракомлі. Гісторыя стварэння і папулярызавання верша «Добрыя весці» (1848, 1861). Унутраная супярэчнасць ідэі твора як вынік дзвюх рэдакцый. Агітацыйны характар, спецыфіка вырашэння сацыяльнага і нацыянальнага пытанняў (класавы салідарызм і антырускі пафас). Верш «Добрыя весці» як узор грамадзянскай лірыкі. Медытатывны характар мініяцюры «Ужо птушкі пяюць усюды...» (1861). Сімволіка і алегарычнасць вобразнасці, элегічная настраёнасць твора. Лёс беларускамоўнай спадчыны паэта. У. Сыракомля як літаратурны крытык. Гісторыя рэцэнзавання беларускіх твораў В. Дуніна-Марцінкевіча. Сыракомлевы ацэнкі канкрэтных твораў пісьменніка і яго ролі ў літаратурным жыцці. Апалогія творчасці на беларускай мове, сцвярдзенне годнасці і права на існаванне нацыянальнай літаратуры. Падарожныя нататкі, гісторыка-этнаграфічныя нарысы і даследаванні У. Сыракомлі. Сінтэтычны характар жанру «падарожжа» ў «Вандроўках па маіх былых ваколцах» (1853-56). Інфарматыўнасць і эсэістычнасць аповеду. Патрыятычны пафас і паэтызацыя малой радзімы ў творы. Дакументальнае і мастацкае ў нарысе «Мінск» (1857). Гістарычная хроніка горада як працяг традыцый мясцовага летапісання. Вершаваная драма «Магнаты і сірата (Зоф'я, князеўна случкая)» (1858). Рэальныя факты з гісторыі ВКЛ XVII ст. і іх мастацкая інтэрпрэтацыя. Драматызм канфлікту і функцыі любоўнай інтрыгі. Маральна-этычная праблематыка і патрыятычны пафас, вобразы персанажаў і элементы псіхалагізму, аўтабіяграфічны падтэкст твора. У. Сыракомля як даследчык беларускай культуры ў «Кароткім даследаванні мовы (характару паэзіі русінаў у Мінскай правінцыі)» (1856). Значэнне творчасці У. Сыракомлі для беларускай культуры. Рэцэпцыя твораў пісьменніка ў Беларусі і Расіі. Роля літаратурнай спадчыны паэта ў творчым лёсе Ф. Багушэвіча, Я. Лучыны, Я. Купалы. Пераклады польскамоўных твораў У. Сыракомлі на беларускую мову. Павел Шпілеўскі (1823-1861). Феномен беларуска-рускага памежжа ў творчасці пісьменніка. Краёвы патрыятызм, праявы ідэалогіі заходнерусізму, гісторыя і культура Беларусі ў цыклах кразнаўчых нарысаў «Путешествие по Полесью и Белорусскому краю» і «Белоруссия в характеристических описаниях и фантастических её сказках» (1853-56). Стаўленне П. Шпілеўскага да творчасці В. Дуніна-Марцінкевіча. Сентыменталізм у аповесці «Цыгане» і драматычным творы «Дажынкi». Даследаванні беларускага фальклору.</p>
44.	Жыццё і творчая спадчына В. Каратынскага і К.Каліноўскага	<p>Вінцэсь Каратынскі (1831-1891). Біяграфія і асаблівасці светапогляду. Супрацоўніцтва з У. Сыракомлем. Выданне кніг «Чым хата багата, тым рада» (1857), «Таміла» (1858), «Выпіў Куба да Якуба» (1859), перакладаў на польскую мову П. Беранжэ. Удзел В. Каратынскага ў віленскім літаратурным жыцці і «Альбом» у гонар прыезду Аляксандра II. Крытыка паэта ў эмігранцкай прэсе. В. Каратынскі і паўстанне 1863-1864 гг. Вымушаны пераезд у Варшаву. Журналісцкая праца, кразнаўчыя нарысы і артыкулы, прысвечаныя дзеячам культуры Беларусі. Антыпрыгонніцкі пафас паэмы «Таміла». Ідэя твора і эстэтычная канцэпцыя аўтара, выкладзеная ў каментарыях. Вобраз Тамілы. Трагічны лёс героя. Мастацкая рэалізацыя прынцыпу «гэндэнцыйнасці» творчасці. Рысы сентыменталізму і рамантызму, матыў наканаванасці, элегічнасць і нацыянальны каларыт у творы. Беларускамоўная паэзія В. Каратынскага. Гісторыя стварэння верша-песні «Уставайма, братцы...» (1858). Выкарыстанне элементаў фальклорнай паэтыкі, сімволіка, алегарычнасць і палемічная скіраванасць твора. Верш-прысвячэнне А. Вярэгу-Дарэўскаму «Далі бог-то, Арцім...» (1858) як гумарыстычны зварот да сабрата па пяру. Пытанне часу ўзнікнення і трактоўкі пафасу патрыятычнай элегіі «Туга на чужой старане» (1859, 1864?). Аўтабіяграфізм і арыгінальнасць у раскрыцці тэмы. В. Каратынскі як верагодны аўтар «Гутаркі старога дзеда» і «Гутаркі двух суседзяў». Артыкулы пра беларускія гарады і дзеячаў культуры Беларусі.</p>

		<p>Значэнне твораў В. Каратынскага ў гісторыі беларускай літаратуры. Кастусь Каліноўскі (1838-1864). Асоба і фарміраванне светапогляду К. Каліноўскага. Этапы яго грамадзянскага станаўлення. Гады вучобы ў Пецярбургскім універсітэце. К. Каліноўскі на чале вызваленчага руху ў Беларусі. Асноўныя ідэі праграмы К. Каліноўскага: сацыяльны радыкалізм і самавызначэнне народаў. Афармленне нацыянальнай ідэі. Трагізм лёсу. Дзейнасць і творчая спадчына рэвалюцыянера ў ацэнках сучаснікаў і нашчадкаў (у мемуарыстыцы, гістарыяграфіі і мастацкай літаратуры). Публіцыстыка К. Каліноўскага. Асветніцка-адаптацыйны характар і праблематыка «Мужыцкай праўды», «Пісьмы з-пад шыбеніцы» як узор палітычнага завету. Публіцыстычнае майстэрства і паэтычны талент К. Каліноўскага. Верш «Марыська чарнаброва, галубка мая...» як прыклад сінтэзу інтымнай і грамадзянскай лірыкі. Гісторыя яго напісання і публікацыі. Матывы і паэтыка, інтэрпрэтацыі зместу ў літаратуразнаўчых працах. Значэнне дзейнасці і творчай спадчыны К. Каліноўскага.</p>
45.	Ананімная беларуская літаратура 50-60-х гг. XIX ст.	<p>Адэля з Устроні. Загадка псеўданіма. Паэма «Мачаха» (1850). Рамантычная эстэтыка, уплыў і творчае выкарыстанне беларускага фальклору. Патрыятычны пафас, драматызм дзеяння, персаніфікацыя сіл прыроды, дыялагічнасць, выкарыстанне вобразна-выяўленчых сродкаў фальклорнай паэтыкі ў творы.</p> <p>Ананімныя вершы і гутаркі 50-60-х гг. Публіцыстычнасць, змястоўнасць і невысокі мастацкі ўзровень большасці твораў.</p> <p>Аналіз прыгонніцкай рэчаіснасці і сацыяльна-крытычны пафас у гутарцы «Вясна гола перапала» («Вясна, голад, перапала»).</p> <p>Супярэчлівасць аўтарскай пазіцыі ў «Гутарцы Данілы са Сцяпанам»: спалучэнне сацыяльнага крытыцызму і царысцкіх ілюзій.</p> <p>Услаўленне барацьбы за волю, змагарны пафас вершаў «Паўстанцкая песня», «Гэй жа, хлопцы!».</p> <p>Антышляхецкая і антыпольская скіраванасць, неразумнае асноўнай масай сялянства прычын і мэтай паўстання 1863-1864 гг., адлюстраваныя ў творах «Дзякуй богу і гасудар...», «Гутарка пана з селянінам».</p> <p>Пытанне аўтарства і часу напісання, Ідэалізацыя мінуўшчыны, сацыяльны салідарызм, антыцарскі і антырасійскі пафас твораў «Плынуць вятры...», «Крыўда і праўда».</p> <p>Зборнік «Рассказы на белорусском наречии» (1863). Гісторыя падрыхтоўкі выдання. Антыўніяцкая скіраванасць гістарычнага нарыса «Кто булы наши найдавніші диды и якая ихъ була доля до уніі?» і гутарак «Ци добре мы зробили, покинувши унію?» ды «Розмова на цментарі старосты Янка зь братчыкомъ Хвэдосемъ». Праблема нацыянальнай самасвядомасці беларусаў і асветніцкія заклікі ў публіцыстычным звароце «Великая помылка нашихъ Белоруссовъ». Фальклорнае і літаратурнае ў маралізатарскім апавяданні «Сказка не сказка, былъ не былъ, але такъ бываиць». Пытанне атрыбуцыі твораў.</p> <p>Паэма «Тарас на Парнасе» ў беларускім літаратуразнаўстве.</p> <p>Паэма «Тарас на Парнасе» і ідэйная барацьба ў рускай літаратуры ў сярэдзіне XIX ст. Крытыка славянафільскіх поглядаў і галерэя вобразаў антычных багоў. Вобраз Тараса як увасабленне сапраўднай народнасці.</p> <p>Сімволіка ўзыходжання беларускага палясоўшчыка на гару музаў. Сінтэз беларускай народнай культуры і традыцый рускай кніжнай паэзіі і паэтыка «Тараса на Парнасе». Травестацыя і іншыя сродкі стварэння камічнага эфекту. Адметнасць кампазіцыі, сумяшчэнне рэальнага і фантастычнага планаў, час і прастора ў творы. Нацыянальны каларыт вобразнасці і віцебскія рэаліі ў тэксце. Асаблівасці мовы і культура верша.</p> <p>Праблема аўтарства і часу напісання паэмы «Тарас на Парнасе».</p> <p>Гісторыя спісаў твора і акалічнасці іх публікацыі. Асноўныя аргументы на карысць магчымага аўтарства В. Дуніна-Марцінкевіча, А. Вярхі-Дарэўскага, студэнтаў Горы-Горацкага земляробчага інстытута, Я. Крупенькі, К. Вераніцына, Ф. Тапчэўскага, Я. Вуля і інш. Уклад у вывучэнне твора і яго атрыбуцыю, зроблены А. Рыпінскім, А. Ельскім, М. Доўнарам-Запольскім, Е. Раманавым, Р. Зямкевічам, Я. Карскім, братамі Шаўцовымі, М. Лазаруком, Г. Кісялёвым і інш.</p> <p>Гутарка «Два д'яблы». Гісторыя публікацый і факт прыналежнасці тэкстаў «Тараса на Парнасе» і «Двух д'яблаў» аднаму аўтару. Актуальнасць праблематыкі, віцебскія рэаліі, краязнаўчая спецыфіка і патрыятычны кантэкст твора. Сатырычнае майстэрства аўтара і мастацкія функцыі карцін сутыкнення</p>

		сілаў ірэальнага свету з будзённым жыццём людзей. Сплаў сялянскага (беларускага) этнаграфічнага матэрыялу з элементамі кніжнай культуры. Люстраная кампазіцыя гутаркі і культура верша.
46.	Літаратурна-грамадскі рух на Віцебшчыне ў сярэдзіне XIX ст.	<p>Арцём Вярыга-Дарэўскі (1816-1884). Роля А. Вярыгі-Дарэўскага ў кансалідацыі літаратурна-грамадскага руху на Віцебшчыне і ў цэлым у Беларусі. Рукапісны «Альбом» пісьменніка і яго гісторыка-літаратурнае значэнне. Ацэнка грамадскай і літаратурнай дзейнасці А. Вярыгі-Дарэўскага ў «Альбоме».</p> <p>Беларускамоўныя творы паэта. Патрыятычная сутнасць ідэі «сваяцкасці» ў вершаванай аповесці на польскай мове «Гутарка пра сваяка» (1858). Сувязі пісьменніка з віленскімі, варшаўскімі і пецябургскімі перыядычнымі выданнямі. Удзел у паўстанні 1863-1864 гг. Высылка на катаргу. Трагічны лёс беларускамоўнай творчай спадчыны, у тым ліку перакладу паэмы А. Міцкевіча «Конрад Валенрод». А. Вярыга-Дарэўскі і пытанне аўтарства паэмы «Тарас на Парнасе».</p> <p>Аляксандр Рыпінскі (каля 1811-1886 ?). Удзел у паўстанні 1830-1831 гг. і эміграцыя. Парыжскі перыяд жыцця: знаёмства з А. Міцкевічам, выданне фальклорна-этнаграфічнага даследавання «Беларусь» (1840).</p> <p>Лонданскі перыяд жыцця і выдавецкая дзейнасць. Творчая гісторыя рамантычнай беларускай балады «Нячысцік» (1852). Інтэрпрэтацыя ў творы фальклорнага сюжэта пра злосную жонку. Вяртанне на радзіму, удзел у літаратурным жыцці Віцебшчыны. Складанне рукапіснай хрэстаматыі беларускіх твораў і праца над творчымі партрэтамі літаратараў Беларусі.</p> <p>Геранім Марцінкевіч (1816 - пасля 1864). Біяграфічныя звесткі. Выданыя паэтычных зборнікаў і асноўныя матывы польскамоўных вершаў.</p> <p>Беларускамоўная творчасць. Пытанне аўтарства драматычнага вершаванага абразка «Адвяхорак: Аказія ў карчме пад Фальковічамі» (1858). Уплыў асветніцкіх ідэй і нарматыўнай паэтыкі класіцызму (правіла «трох адзінстваў», галоўны герой як выразнік аўтарскай пазіцыі). Антыпрыгонніцкі пафас і завастрэнне сацыяльнай праблематыкі. Рэалістычнасць і натуралізм паказу сялянскага жыцця. Палемічная скіраванасць і элементы літаратурнай барацьбы ў творы. Адлюстраванне розных падыходаў да выяўлення настрояў сялянства перад адменай прыгону. Майстэрства ў стварэнні сцэнічнага дзеяння. Моўная характарыстыка персанажаў, увядзенне устаўной сцэнікі (тэатр у тэатры), уключэнне ў тэкст ананімнага верша «Вясна, голад, перапала», майстэрства мастацкай дэталі. Каларытнасць мовы і тэхніка верша. Значэнне «Адвяхорка» як цалкам беларускамоўнага драматычнага твора ў гісторыі нацыянальнага тэатра.</p> <p>Ялегі Вуль (1835 - пасля 1880). Факты і загадкі біяграфіі. Праяўленне выдатных літаратурных здольнасцей падчас вучобы у Віцебскай гімназіі.</p> <p>Дэмакратызм аўтара і мастацкія вартасці беларускага верша-звароту «К дудару Арцёму ад наддзвінскага мужыка», упісанага ў «Альбом» А. Вярыгі-Дарэўскага. Сіметрычная кампазіцыя і дасканаласць формы, адзнакі высокага стылю і багацце мастацкіх прыёмаў у творы. Паэтычная сімволіка, натуральнасць і чысціня мовы. Спецыфіка вобразнасці, іранічнасць, абстрагаванасць і містычны элемент у польскамоўным вершы «Няновая думка» (1859). Я. Вуль як журналіст. Навіны культурнага жыцця Віцебска, зацікаўленасць тэатрам, дабрачынная дзейнасць А. Вярыгі-Дарэўскага. Удзел у паўстанні 1863-1864 гг. і высылка ў Сібір. Я. Вуль і пытанне аўтарства паэмы «Тарас на Парнасе» і вершаванай гутаркі «Два д'яблы».</p>
47.	Літаратура 70-х першай паловы 80-х гг. XIX ст.	<p>Вынікі буржуазных рэформаў і пашырэння рускай асветы у Беларусі.</p> <p>Заміранне літаратурна-грамадскага руху з прычыны рэпрэсій. Праявы стагнацыі у літаратурным жыцці краю ў другой палове 60-х - 70-я гг., перыяд пострамантызму і адмаўленне ад адлюстравання жыцця народа.</p> <p>Папулярнасць ідэй пазітывізму. Палітыка русіфікацыі і аправаслаўлівання, масавае з'яўленне рускага чыноўніцтва у Краі. Актывізацыя даследаванняў вуснапаэтычнай творчасці і мовы беларусаў. Выданне зборнікаў беларускага фальклору П. Гільтэбрантам, М. Дзмітрыевым, П. Бяссонавым, першага беларуска-рускага «Слоўніка беларускай мовы» (1870) І. Насовіча (1788-1877).</p> <p>Дэмакратычны ўздым і рост патрыятычных і славянафільскіх настрояў у грамадстве ў выніку руска-турэцкай вайны 1877-1878 гг. Перыяд рэакцыйнага ліхалецця пасля забойства нарадавольцамі ў 1881 г. імператара Аляксандра II.</p> <p>Сувязь краёвага грамадскага руху з расійскім народніцтвам.</p> <p>Утварэнне беларускай фракцыі ў асяроддзі народнікаў. Фарміраванне беларускай самасвядомасці і спробы тэарэтычнага абгрунтавання нацыянальнай ідэі. Крызіс народніцкай ідэалогіі. Пашырэнне папулярнасці</p>

		<p>тэорыі «малых спраў». Зварот краёвых пісьменнікаў да распрацоўкі сялянскай тэмы. Адмаўленне ад ідэалізацыі сялянства, прадстаўнікі якога становяцца асноўным аб'ектам адлюстравання. Прамысловы пераварот, эканамічны ўздым і імклівыя працэсы капіталізацыі горада і вёскі. Навукова-асветніцкая дзейнасць А. Кіркора (1818-1886), П. Шэйна (1826-1900), Я. Карловіча (1836-1903), М. Нікіфароўскага (1845-1910) і інш.</p> <p>Беларуская праблематыка на старонках рускага і польскага перыядычнага друку. Адмена ваеннага становішча ў Краі (1870). Мастацкія кірункі, асветніцкі і публіцыстычны характар літаратуры. Працэс эмансipaцыі сялянства і з'яўленне паэтаў-самавукаў з народнага асяроддзя.</p> <p>Аляксандр Шункевіч (Мікалай Марозік, каля 1852- пасля 1913).</p> <p>Факты біяграфіі. Папулярнасць у народзе дыдактычных вершаў сялянскага паэта-самавука. Удзел у грамадскім і літаратурным жыцці. Вершаванае гумарыстычнае апавяданне «Сцяпан і Тацяна» Побывавы характар, элементы бурлеску і пароды на ўзоры высокай паэзіі ў творы. Спецыфіка адлюстравання канфлікту бацькоў і дзяцей, любоўных і сямейных калізій.</p> <p>Апавядальніцкае майстэрства аўтара.</p> <p>Вільгельм Пратасевіч (?-1880). Вершаваная гутарка «Суседчык Гавейскі» (каля 1875). Гумарыстычная скіраванасць апавядання пра паляўнічыя прыгоды. Паэтыка твора.</p> <p>Лявон Вітан-Дубейкаўскі (1869-1940). Біяграфічныя звесткі. Дзейнасць у галіне архітэктуры і будаўніцтва. Сувязь з беларускім нацыянальным рухам. Сацыяльная праблематыка байкі «Цягне воўк - пацягнуць воўка!». Верш «Бура», грамадзянскі пафас твора. Рукапісны зборнік «Мае думы і мыслі» (1893).</p>
48.	Літаратурнае жыццё ў Беларусі і ідэалогія заходнерусізму і народніцтва	<p>Ідэалагічнае афармленне і антыадраджэнская скіраванасць заходнерусізму ў працах М. Каяловіча (1828-1891). Культуралагічныя аспекты ў «Чтении по истории западной России» (1884) і вялікадзяржаўная пазіцыя аўтара. Публіцыстыка беларускіх народнікаў. Выданне нелегальных рускамоўных адозваў і зваротаў сацыяльна-эканамічнага і палітычнага зместу: «Да беларускай моладзі» (1881), «Пісьмы пра Беларусь» (1882) Д. Баравіка, «Да беларускай інтэлігенцыі» (1883), «Пасланне да землякоў-беларусаў» (1884) Шчырага Беларуса. Абгрунтаванне ідэі пра існаванне этнічна самастойнай беларускай нацыі, пра права беларускага народа на культурную, эканамічную і палітычную незалежнасць у праграма-тэарэтычным часопісе «Гомон» (1884).</p>
49.	Творчая спадчына А. Кіркора і А. Ельскага	<p>Адам Кіркор (1818-1886). Біяграфія. Выдавецкая і навуковая дзейнасць, удзел у грамадска-літаратурным руху 50-60-х гг. А. Кіркора і паўстанне 1863-1864 гг. Эміграцыя з Расіі. Кракаўскі перыяд жыцця. А. Кіркора як гісторык беларускай літаратуры ў курсе лекцый «Пра літаратуру братніх славянскіх народаў» (1874), Патрыятычны пафас, мастацкія асаблівасці, энцыклапедычны характар звестак у нарысах А. Кіркора пра Беларусь, змешчаных у 3 т. «Живописной России» (1882). Значэнне творчай спадчыны.</p> <p>Аляксандр Ельскі (1834-1916). Біяграфія і фарміраванне асобы пісьменніка. Шырыня навуковых і культурных інтарэсаў. Беларускі верш А. Ельскага «Вінцуку Дуніну-Марцінкевічу» (1872). Супрацоўніцтва з энцыклапедычнымі выданнямі і калекцыянерская дзейнасць. Даследаванні па праблемах культуры (артыкулы «Адам Міцкевіч на Беларусі» (1885), «Пра беларускую гаворку» (1885), «Беларусь» і «Беларуская літаратура і бібліяграфія» (1892). Пераклады на беларускую мову твораў А. Міцкевіча: санета «Бура на моры» (1889), першае кнігі паэмы «Пан Тадэвуш» (1892).</p> <p>Маральна-этычная праблематыка твораў для народа «Сыноч», «Выбіраймася ў прочкі», «Слова аб праклятай гарэлцы» (1900).</p> <p>Прапаганда творчасці А. Міцкевіча і В. Дуніна-Марцінкевіча. Каштоўнасць эпістальнай спадчыны пісьменніка (лісты да Я. Карловіча). Значэнне асветніцкай чыннасці.</p>
50.	Творчасць В. Савіча-Заблоцкага	<p>Войслаў Савіч-Заблоцкі (1850 - пасля 1893). Біяграфічныя звесткі. Чынікі фарміравання светапогляду. Удзел у народніцкім гуртку «Крывіцкі вязок» (1868). Рэпрэсіі ўладаў. Эміграцыя і вандроўніцтва па краінах Еўропы. Вяртанне на радзіму. Загадкавасць лёсу.</p> <p>Элегічны характар і асэнсаванне мінулага Беларусі ў цыкле беларускіх вершаў «З чужыны», «У роднай зямлі», «Да перапёлкі» (1873). Палітычны аспект у вершы-звароце «Беларуская пея» (1882). Польскамоўная аповесць «Полацкая шляхта» (1885) у кантэксце літаратуры Беларусі XIX ст.</p> <p>Патрыятычны пафас і сакралізацыя вобраза радзімы. Праблема абуджэння самасвядомасці народа як ідэйны стрыжань аповесці. Традыцыі і наватарства ў</p>

		творы. Асоба, славянафільскія і народніцкія погляды, аспекты беларускай месіянскай ідэі ў беларускамоўных лістах (1886) В. Савіча-Заблоцкага да М. Драгаманава.
51.	Творчая спадчына Ф. Тапчэўскага	Фелікс Тапчэўскі (1838-1892). Біяграфічныя звесткі. Дачыненне да вызваленчага руху. Папулярнасць твораў у народным асяроддзі. Лёс паэтычнай спадчыны. Ф. Тапчэўскі як паэт-гумарыст. Спецыфічнасць ідэйных пазіцый і майстэрства ў адлюстраванні камічнага. Шляхецкая ідэалізацыя мінулага ў вершы «Саўсім не тое, што было». Дэмакратычная пазіцыя ў трактоўцы канфлікту паміж працай і капіталам у вершы «Грошы і праца». Гумарыстычны паказ жыцця ў вершах «Ён і яна», «Вечарынка». Адметнасць вобраза экспліцытнага аўтара-селяніна як старонняга назіральніка-апавядальніка. Асаблівасці паэтыкі твораў пісьменніка. Пытанне аўтарства верша «Панскае ігрышча». Ацэнка твора Ф. Багушэвічам. Ф. Тапчэўскі як верагодны аўтар паэмы «Тарас на Парнасе».
52.	Творчасць Э. Ажэшкі і беларуская культура	Эліза Ажэшка (1841-1910). Біяграфія пісьменніцы. Фарміраванне асобы. Беларускія чыннікі выхавання і грамадзянскага станаўлення пісьменніцы. Сувязь з паўстаннем 1863-1864 гг. Асветніцкая праца Э. Ажэшкі, вывучэнне і папулярызацыя беларускага фальклору Гродзеншчыны. Творчыя кантакты з Ф. Багушэвічам. Творчасць Э. Ажэшкі ў кантэксце беларускай літаратуры. Пераклады на беларускую мову і папулярызацыя твораў Э. Ажэшкі ў канцы XIX - пачатку XX стст. Сучасныя выданні твораў пісьменніцы па-беларуску. Мастацкае асэнсаванне краёвай рэчаіснасці ў «сялянскіх» аповесцях 80-х гг. «Нізіны» (1884), «Дзюрдзі» (1885), «Хам» (1888). Шырокае выкарыстанне беларускай мовы і фальклору. Кантрасты народнага жыцця, сацыяльна-псіхалагічны характар і крытычны пафас твораў. Гуманізм аўтарскай пазіцыі. Стварэнне адметных вобразаў беларускіх сялян. Ідэйна- мастацкія функцыі жаночых персанажаў у аповесцях. Адлюстраванне ў аповесці «Нізіны» галечы, безабароннасці і забітасці сялянства. Сацыяльная і псіхалагічная абгрунтаванасць вобразаў сялян у аповесці «Дзюрдзі». Асаблівасці канфлікту і аналіз маралі сялянскага асяроддзя. Паказ патрыярхальнасці і забабоннасці пры раскрыцці «сялянскай» тэмы. Складанасць аўтарскага стаўлення да беларускага сялянства. Праблематыка, палемічная скіраванасць і элемент публіцыстычнасці ў аповесці «Хам». Вобразы галоўных герояў Паўла Кабыцкага і Франкі Хамуўны. Пабочныя персанажы. Паэтызацыя прыроды і роднага краю ў творы. Трагедыя галоўнага героя і функцыі твораў беларускага фальклору і этнаграфічнага матэрыялу ў мастацкай структуры апавядання «Зімовым вечарам» (1887). Актуальнасць праблематыкі рамана «Над Нёманам» (1887). Тэма краёвай рэчаіснасці, чалавека і прыроды, маральнай адказнасці ў творы. Дыскусійны паказ канфлікту пакаленняў, патрыятычнай прывязанасці да роднага краю і зямлі, вернасці патрыярхальнаму ўкладу жыцця і традыцыям продкаў. Значэнне творчасці пісьменніцы для беларускай культуры.
53.	Літаратура канца 80-х-90-х гг. XIX ст.	Агульная характарыстыка літаратурнага працэсу. Агульнае культурнае ажыўленне грамадскага жыцця ў краіне і актывізацыя прагрэсіўных сіл у канцы 80-х - пачатку 90-х гг. Рост у Беларусі колькасці пісьменнага насельніцтва і друкаванай прадукцыі. Рукапіснае і друкаванае пашырэнне твораў тагачаснай беларускай літаратуры. Пачатак выхаду польскіх перыядычных выданняў «Kłosy» («Калоссе») (1875), «Kraj» («Край») (1882), «Wisła» («Вісла») (1887), «Zycie» («Жыццё») (1887) і інш., у якіх супрацоўнічалі беларускія пісьменнікі і змяшчаліся матэрыялы аб Беларусі. Заснаванне прыватнай газеты «Минский листок» (1886-1902), выданне некалькіх выпускаў «Календаря Северо-Западного края» (1889-90) і «Северо-Западного календаря» (1892-93). Публікацыя на іх старонках, а таксама ў польскай і рускай перыядыцы беларускіх твораў. Выхад асобным выданнем кніжак Ф. Багушэвіча і шэрагу перакладаў на беларускую мову. Перыяд 1889-1894 гг. як асабліва прадуктыўны ў справе публікацыі беларускіх твораў. Пэўнае аслабленне пазіцый рэалістычнага напрамку ў рускай і польскай літаратурах у другой палове 90-х гг. Рост папулярнасці мадэрнізму і культуры. Навуковая і грамадская дзейнасць Е. Раманава (1855-1922), А. Сапунова (1852-1924), М. Федароўскага (1853-1923), Б. Эпімаха-Шыпілы (1859-1934), М. Янчука (1859-1921), М. Доўнара-Запольскага (1867-1934) і інш. Выданне «Истории русской этнографии. Том IV. Белоруссия и Сибирь» (1892) А.

		<p>Пыпіна. Напружаная культурніцкая праца, дэмакратычны пафас і грамадзянская скіраванасць літаратурнай творчасці Ф. Багушэвіча, Я. Лучыны, А. Абуховіча, А. Гурыновіча і інш. Ідэйныя і мастацкія змены (працэс сацыялагізацыі, элементы натуралізму, рознафункцыянальнае выкарыстанне беларускага фальклору і інш.) у літаратуры. Адсутнасць кансалідацыйнага цэнтра. Усведамленне пісьменнікамі прыналежнасці да адзінага літаратурнага працэсу. Шматлікія пераклады твораў польскіх і рускіх пісьменнікаў на беларускую мову. Стаўленне да літаратурнай творчасці як да грамадзянскага абавязку. Паглыбленне крытычнага пафасу.</p> <p>Узмацненне сатырычных тэндэнцый у літаратуры, завастрэнне ў творчасці сацыяльна-этычных канфліктаў. Жанравае ўзбагачэнне літаратуры, удасканаленне вершаскладання.</p> <p>Ананімная літаратура. Горавід-Будзіцель. Гісторыя публікацыі вершаў «Палякам у дзень 3-га мая», «Я клічу вас...». Праблема аўтарства твораў.</p> <p>Рэвалюцыйна-дэмакратычны пафас вершаў, ідэя нацыянальнага адраджэння беларусаў. Паэтычнае майстэрства аўтара.</p> <p>Адлюстраванне пасляпрыгонніцкай рэчаіснасці ў «Гутарцы ў карчме» і вершах «Мужыцкая доля», «Ой, у полі вецер вые...». Зямельнае пытанне і сацыяльная бяспраўнасць як асноўныя праблемы беларускага сялянства.</p> <p>Акалічнасці публікацыі, пытанне аўтарства і лірычны характар вершаў «Ноччу ў сяле», «Могілкі».</p> <p>Асветніцка-агітацыйны і публіцыстычны пафас выдадзенай у перакладзе на беларускую мову брашуры «Дзядзька Антон, або Гутарка аб усім чыста, што баліць, а чаму баліць - не ведаем» (1892).</p> <p>Выяўленне народнай прагі справядлівасці і праўдашукальніцтва ў вершах «Дудар» і «Праўда». Фальклорныя вытокі твораў.</p> <p>Народная смехавая традыцыя ў вершаванай гутарцы «Тэатр». Тыпалагічная блізкасць паэтыкі твора з гумарыстычнай паэзіяй Ф. Багушэвіча.</p> <p>Тэма патрыятызму, гуманістычны пафас і праблема нацыянальнай самасвядомасці ў вершы «Хто я?».</p> <p>Аляксандр Пшчолка (1869-1943?). Біяграфія і асаблівасці светапогляду. Паказ жыцця і побыту беларускага сялянства канца XIX ст. у нарысах і апавяданнях пісьменніка. Паэтыка твораў.</p>
54.	Творчая спадчына А. Абуховіча	<p>Альгерд Абуховіч (1840-1898). Жыццяпіс. Паходжанне і фарміраванне асобы пісьменніка. Вучоба у Слуцкай гімназіі. Побыт у еўрапейскіх краінах. А. Абуховіч і паўстанне 1863-1864 гг. Дэмакратызм светапогляду. Сямейная драма. Кантакты з беларускімі пісьменнікамі А. Перасветам-Солтанам, Ф. Багушэвічам, Я. Дылам. Апошнія гады жыцця. Лёс творчай спадчыны.</p> <p>«Мемуары» А. Абуховіча як каштоўная крыніца для вывучэння біяграфіі пісьменніка і характарыстыкі грамадскіх настрояў у Беларусі ў XIX ст.</p> <p>Праблемы беларускай культуры ў асвятленні аўтара. Публіцыстычны і мастацкі пачатак у «Мемуарах».</p> <p>Паэзія А. Абуховіча. Праблематыка, крыніцы сюжэтаў і нацыянальны каларыт баек. Пытанне ўнутранай свабоды чалавека і аўтабіяграфічны характар байкі «Ваўкалак». Крытыка вынікаў рэформы 1861 г. у байцы «Старшына». Паказ традыцыйных людскіх заганаў і правасуддзя ў байках «Воўк і лісіца» і «Суд». Майстэрства байкапісца. Спраба паэтычнага асэнсавання гісторыі ў вершы «Дума а Каралю XII». А. Абуховіч як верагодны аўтар вершаў «Шоў я ўчора ўночы з Глуска» і «Узбійся ўгору, мой саколе!».</p> <p>Звесткі пра пераклады на беларускую мову А. Абуховічам твораў Пятраркі, Дантэ, Гётэ, Шылера, Байрана, Гюго, польскай і рускай паэзіі XIX ст. А. Абуховіч як пачынальнік жанру байкі і беларускай мемуарыстыкі ў літаратуры новага часу.</p>
55.	Творчасць А. Гурыновіча	<p>Адам Гурыновіч (1869-1894). Біяграфія. Беларусазнаўчыя даследаванні. А. Гурыновіч як выразнік радыкальных ідэй вызваленчага руху. Трагізм лёсу паэта і яго творчай спадчыны.</p> <p>Мастацкая шматграннасць і самабытнасць творчасці А. Гурыновіча. Публіцыстычная паэзія як найбольш рэпрэзентатыўная ў творчасці А. Гурыновіча. Грамадзянскі пафас вершаў «Што ты спіш, мужычок...», «Перш душылі паны...», «Што за звук ды так громка раздаўся...» і інш.</p> <p>Зварот да Ф. Багушэвіча ў вершы «Дзякуй табе, браце, Бурачок Мацею...». Пошукі ў галіне медытатыўнай і песеннай лірыкі («Сцямнела на дворы, і ціха кругом...», «Да жніва», «Па жніве»). Функцыі пейзажных замалёвак у вершах «Бор», «Вясна». Асветніцкія ідэі і адкрыты дыдактызм верша «Раз у Зольках, у дзярэўні...». Творы для дзяцей «Каток» і «Рыбак». Жанравая разнастайнасць</p>

		лірыкі. Пераклады з польскай, рускай, украінскай моў. Шырыня перакладчыцкага дыяпазону А. Гурыновіча.
56.	Жыццё і творчасць Я. Лучыны	<p>Янка Лучына (Ян Неслухоўскі; 1851-1897). Жыццяпіс. Паходжанне і выхаванне. Гады вучобы ў Мінскай гімназіі і Пецябургскім тэхналагічным інстытуце. Чыннікі фарміравання светапогляду паэта (дэмакратычныя традыцыі сям'і, уплыў ідэй нацыянальна-вызваленчага руху, народніцкай ідэалогіі і філасофіі пазітывізму). Супрацоўніцтва з перыядычнымі выданнямі і альманахамі. Акалічнасці звароту да творчасці на беларускай мове. Кантакты з дзеячамі культуры. Драматызм жыццёвага і пісьменніцкага лёсу. Гісторыя выдання зборнікаў «Роезье» (1898) і «Вязанка» (1903). Асоба Я. Лучыны і яго творчая спадчына ў ацэнках сучаснікаў.</p> <p>Асноўныя матывы лірыкі. Рамантычная і рэалістычная плыні ў творчасці. Паглыблены псіхалагізм, філасафічнасць. Патрыятычны пафас і асветніцкія ідэі ў вершы «Роднай старонцы». Выкарыстанне элементаў жанравай формы гутаркі ў вершах «Вясновай парой», «Што птушкі казалі», «Стары ляснік», Грамадзянскі пафас вершаў «Усёй трупе дабрадзея Старыцкага беларускае слова», «Дзень за днём», Рамантычны алегарызм вершаў «Вясна», «Пагудка», «Каршун», «Сівер». Форма ўнутранага маналага і псіхалагізм у вершы «Што думае Янка, везучы дровы у горад». Пейзажныя замалёўкі і рэалістычная канкрэтнасць вобразаў сялян. Наследаванні і пераклады на беларускую мову твораў У. Сыракомлі. Структура і праблематыка зборніка «Вязанка». Тыпалогія творчасці Я. Лучыны і Ф. Багушэвіча.</p> <p>Адметнасць польскамоўнай лірыкі. Спецыфіка лірычнага самараскрыцця ў вершах «Што люблю?», «Дзве зоркі», «Змрочныя думкі», «Не хачу памерці», «Раскоша натхнення». Адлюстраванне і паэтызацыя народнага светабачання ў вершах «Песня аратая», «Прадвесне», «Рунь».</p> <p>Тэма паэта і паэзіі ў вершы «Голас натоўпу».</p> <p>Паэма «Паляўнічыя акварэлькі з Палесся». Гісторыя стварэння і кампазіцыя твора. Вера ў сацыяльны і навукова-тэхнічны прагрэс грамадства.</p> <p>Сцвярджэнне духоўнай годнасці простага чалавека. Прыземлена-практычнае і манументальнае ў вобразе лесніка Грышкі. Вобраз паніча як носбіта кніжнай культуры. Характар стасункаў (сяброўства) паміж героямі і ідэя сацыяльнага салідарызму. Паэтызацыя прыроды і стаўленне да тэхнічнага прагрэсу ў аспекце маральна-этычных катэгорый. Роля і функцыі лірычных адступленняў у паэме. Паляўнічыя «канкрэтыка» і эстэтычныя задачы аўтара.</p> <p>«Паляўнічыя акварэлькі з Палесся» ў кантэксте паэтычнага эпаса М. Гусоўскага, А. Міцкевіча, У. Сыракомлі.</p> <p>Версіфікацыйнае майстэрства Я. Лучыны.</p> <p>Празаічныя творы. Маральная праблематыка ў беларускамоўным абразку «Старасць не радасць...». Адлюстраванне падзей 1860-х гг. на Міншчыне і патрыятычны пафас у польскамоўным абразку «З крываваых дзён». Білінгвістычны (руска-беларускі) характар падарожнага нарыса «Са святочнай паездкі».</p> <p>Значэнне творчасці Я. Лучыны (Я. Неслухоўскага) ў гісторыі беларускай літаратуры.</p>
57.	Асоба і творчасць Ф. Багушэвіча	<p>Францішак Багушэвіч (1840-1900). Паходжанне і дзіцячыя гады паэта. Фарміраванне светапогляду ў віленскім і пецябургскім студэнцкім асяроддзі. Настаўніцкая праца. Ф. Багушэвіч і паўстанне 1863-1864 гг. Вучоба у Нежынскім юрыдычным ліцэі, служба на Украіне і ў Расіі.</p> <p>Вяртанне на радзіму і адвакацкая практыка. Ф. Багушэвіч як адвакат - народны абаронца. Супрацоўніцтва з польскамоўнымі перыядычнымі выданнямі. Сяброўства з Я. Карловічам і Э. Ажэшкай. Удзел у культурным жыцці Віленшчыны і кантакты з беларускімі пісьменнікамі. Гісторыя выдання кніг Ф. Багушэвіча. Апошнія гады жыцця. Ідэйна-мастацкае багацце творчай спадчыны пісьменніка.</p> <p>Ф. Багушэвіч як пачынальнік беларускага нацыянальна-адраджэнскага руху. Публіцыстыка пісьменніка. «Прадмова» да зборніка «Дудка беларуская» (1891) - своеасаблівы маніфест нацыянальнага адраджэння. Вобразнасць публіцыстычнай мовы, эмацыянальнасць звароту Ф. Багушэвіча да сваіх сучаснікаў. Праблемы развіцця нацыянальнай культуры ў прадмове да зборніка «Смык беларускі».</p> <p>Прынцыпы мастацкага абагульнення, асаблівасці псіхалагічнай характарыстыкі, гумар і лірызм у паэзіі Ф. Багушэвіча. Вобразы герояў-</p>

		<p>апавадальнікаў Мацея Бурачка і Сымона Рэўкі з-пад Барысава ў зборніках паэта. Праграмны характар вершаў аб прызначэнні паэта і паэзіі «Мая дудка» і «Смык». Гуманістычны пафас і сінтэз нацыянальнай, сацыяльнай і маральна-этычнай праблематыкі ў паэзіі Ф. Багушэвіча.</p> <p>Нацыянальна-патрыятычная тэма ў творчасці Ф. Багушэвіча.</p> <p>Адметнасць і падабенства адлюстравання нацыянальнай праблематыкі ў зборніках «Дудка беларуская» і «Смык беларускі» (1894). Сімволіка і алегарычнасць вершаў «Мая хата» і «Хмаркі». Вырашэнне дылемы «свой-чужы» ў вершах «Немец» і «Жыдок». Феномен «тутэйшасці» і ўніяцкі «сантымент» у вершах «Хрэсьбіны Мацюка» і «Свая зямля». Лёс героя і лёс народа ў паэме-прытчы «Кепска будзе!» у сувязі з будзіцельскім пафасам «Прадмовы» да зборніка «Дудка беларуская».</p> <p>Сацыяльны крытыцызм як адна з дамінантаў паэзіі Ф. Багушэвіча.</p> <p>Драматызм і сацыяльная абумоўленасць перажыванняў лірычнага героя вершаў пра сялянскую долю. Іронія ў вершах «Дурны мужык, як варона» і «Скацінная апека». Адлюстраванне грамадскай дыферэнцыяцыі і антаганізму ў вершах «Бог не роўна дзеле» і «Не ўсім адна смерць». Вобразы прадстаўнікоў улады, чыноўнікаў, паноў і народніцкія тэндэнцыі ў паэзіі Ф. Багушэвіча. Сацыяльны сэнс фантазмагорыі «Быў у чысцы». Спецыфіка адлюстравання рэчаіснасці і выяўленне сацыяльнай псіхалогіі сялянства ў вершах «Думка», «У астрозе» і інш.</p> <p>Маральна-этычная праблематыка і хрысціянскія матывы ў паэзіі Ф. Багушэвіча.</p> <p>Пошукі духоўных ідэалаў лірычным героем верша «Праўда».</p> <p>Вершы «Калыханка», «Афяра» і «Не цурайся» як своеасаблівыя маральныя імператывы. Рэцэпцыя традыцый хрысціянства ў зборніках паэта.</p> <p>Фальклорна-міфалагічныя і апакрыфічныя матывы ў творах «Хцівец і скарб на святога Яна», «Быў у чысцы», «Балада».</p> <p>Праўдашукальніцтва як лейтматыў зборніка «Дудка беларуская» («Як праўды шукаюць», «У судзе», «Кепска будзе!», «У астрозе»).</p> <p>Гумарыстычныя творы («У судзе», «Здарэнне», «Падарожныя жыды», «Гдзе чорт не можа, там бабу пашле») у кампазіцыі зборніка «Дудка беларуская».</p> <p>Літаратурная праблематыка прадмовы да зборніка «Смык беларускі».</p> <p>Палемічная скіраванасць «Адказу Юрцы на «Панскае ігрышча». Паэтычнае наватарства і жанравыя характарыстыкі цыклу «Песні». Балада («Хцівец і скарб на святога Яна», «Балада»), байка («Воўк і авечка», «Падарожныя жыды», «Свіння і жалуды») і элегія («Думка») у паэзіі Ф. Багушэвіча.</p> <p>Выкарыстанне сюжэтаў і элементаў паэтыкі фальклорных твораў.</p> <p>Фальклорныя вобразы і матывы ў мастацкай структуры паэтычных твораў Ф. Багушэвіча. Рамантычнае, натуралістычнае, рэалістычнае і функцыі гратэску ў паэзіі Ф. Багушэвіча. Праблематыка польскамоўных вершаў «Прывід надзеі», «Запавет», «Дагара рэшта вещь...» і інш.</p> <p>Апаваданні Ф. Багушэвіча. Праблематыка і мастацкая адметнасць апавадання «Тралялёначка». Сацыяльная тыпалогія вобразаў Бартака Саска і Антона Сабковіча (з «Залётаў» В. Дуніна-Марцінкевіча). Крытыка буржуазнага драпежніцтва ў апаваданні. Сатырычная скіраванасць і сутнасць сацыяльна-этычнага канфлікту, адлюстраванага ў творы. Асаблівасці сюжэтабудавання.</p> <p>Апаваданне «Тралялёначка» і традыцыі рускай народніцкай белетрыстыкі.</p> <p>Фальклорная аснова апаваданняў «Сведка», «Палясоўшчык», «Дзядзіна».</p> <p>Літаратурная апрацоўка народных жартаў, показак, казак-небыліц. Моўнае майстэрства пісьменніка. Ф. Багушэвіч як верагодны аўтар твораў «Гаспадары, да Вас пішым гэта апаваданне...» і «Ігналева сякера».</p> <p>Значэнне творчай спадчыны Ф. Багушэвіча ў гісторыі беларускай літаратуры.</p>
--	--	--

2. Практычныя заняткі: найменне тэм і іх змест

№ п/п	Практычныя заняткі	Змест
1.	Літаратура ранняга Сярэднявечча (XI–XIII стст.)	Перакладная літаратура. Агульначалавечыя ідэалы ў перакладной літаратуры. «Біблія». Помнік сусветнай літаратуры, дыдактычнае і эстэтычнае значэнне біблейскіх кніг. Гістарычныя ўмовы фармавання канону. Асноўныя жанры Старога Завету. Паэтыка Псалтыра. Філасофскі сэнс прытчаў Саламона. Структура Новага Завету. Характарыстыка кананічных евангелляў, сістэматызацыя хрысціянскага вучэння ў пасланнях апостала Паўла, эсхаталагічныя пытанні ў «Апакаліпсісе». «Блуканне Багародзіцы па пакутах».
2.	Жыццёвы шлях і творчая спадчына Кірылы Тураўскага	Жыццё і творчая спадчына тураўскага епіскапа. Жанравыя асаблівасці твораў (прытчы, пропаведзі, малітвы, каноны). «Прытча пра душу і цела (пра сляпца ды храмца)». «Словы».
3.	Жыццёвая літаратура XI–XIII стст.	Гісторыя ўзнікнення першых жыццёвых твораў на ўсходнеславянскіх землях. Умоўнасць, дыдактыка, царкоўна-рэлігійная фантастыка ў жыццях. «Жыцце Еўфрасінні Полацкай». «Жыцце Кірылы Тураўскага». «Жыцце Аўрамія Смаленскага». «Аповесць пра Меркурыя Смаленскага».
4.	Летапісанне XII–XIII стст.	Роля летапісаў у фармаванні гістарычнай свядомасці грамадства. Асноўныя цэнтры летапісання. Тэорыі А. А. Шахматава, Д. С. Ліхачова, Б. А. Рыбакова пра пачатковы перыяд летапісання на Русі. «Аповесць мінулых гадоў». «Кіеўскі летапіс». «Галіцка-Валынскі летапіс».
5.	Мастацкі феномен «Слова пра паход Ігара»	«Слова пра паход Ігара». «Слова пра паход Ігара» як феномен усходнеславянскай культуры. Гісторыя адкрыцця і апублікавання твора. Гістарычныя падзеі ў творы. Ідэйны змест і кампазіцыя твора. Стылявая адметнасць і жанр помніка. Язычніцкія і хрысціянскія элементы, вобразы славянскай міфалогіі. Сімваліка і каларыстыка, час і прастора ў «Слове». Майстэрства беларускіх перакладчыкаў «Слова пра паход Ігара».
6.	Творчасць Грыгорыя Цамблака	Жыццёвы і творчы шлях. «Слова пахвальнае Яўфімію Тырнаўскаму». Праблематыка твора. Вобраз Яўфімія Тырнаўскага - змагара і асветніка. Апісанне злачынстваў турэцкіх ханаў. Выкарыстанне біблейскай вобразнасці. «Слова на Узвіжанне святога Крыжа». Гістарычная аснова. Сімвалічная вобразнасць у пропаведзі. Сродкі эмацыянальнай выразнасці, рытмічная арганізацыя тэксту, тropy. «Слова на адсячэнне галавы...». Біблейская аснова. Структура, сродкі мастацкай выразнасці.
7.	Беларуска-літоўскія летапісы XV ст.	Цэнтры летапісання. Дзелавое пісьменства і развіццё летапісання. «Летапісец вялікіх князёў літоўскіх». Структура і сінкрэтычны характар летапісу. «Беларуска-літоўскі летапіс 1446 г.». Структура і крыніцы помніка, яго рэдакцыі, час і месца іх узнікнення. Ідэйная канцэпцыя і жанравыя стылявыя асаблівасці «Пахвалы Вітаўту».
8.	Агульнадзяржаўнае беларуска-літоўскае летапісанне. Хроніка Літоўская і Жамойцкая	Хроніка Літоўская і Жамойцкая. Легендарныя паданні пра патрыцыя Палямона, яго сыноў, заснаванне першых літоўскіх гарадоў і замкаў. Паэтычнае паданне пра заснаванне Вільні Гедымінамі, звесткі пра абрады, звычаі і вераванні старажытных літвінаў, дзяржаўную сімваліку Вялікага Княства Літоўскага.
9.	Агульнадзяржаўнае беларуска-літоўскае летапісанне. Хроніка Быхаўца	Хроніка Быхаўца. Складовыя часткі і гісторыка-літаратурныя крыніцы твора. Асаблівасці падачы падзей. Ваенна-патрыятычная тэматыка (паход Альгерда на Маскву, Грунвальдская бітва і інш.). Міндоўт, Гедымін, Вітаўт, Ягайла ў ацэнцы летапісца.
10.	Старабеларуская паэзія	Творчасць Яна Вісліцкага.

	ранняга Рэнэсансу. Творчасць Яна Вісліцкага	Новаляцiнская паэзія – гісторыка-літаратурны феномен у духоўнай культуры Беларусі. Асноўныя жанры, выкарыстанне вобразаў і сюжэтаў з антычнай культуры. «Пруская вайна» (1516) – паэтычны помнік мінуламу Айчыны.
11.	Творчасць Мікалая Гусоўскага	Мікалай Гусоўскі. Рымскі перыяд творчасці паэта-новаляцiніста: «Шматшаноўнаму [біскупу] Плоцкаму суцяшэнне», «На ахвярапрынашэнне чорнага быка», «Да Боскага Себасцяна», інш. Кракаўскі перыяд творчасці: «Новая і славуная перамога над туркамі ў ліпені месяцы», «Пра жыццё і подзвігі Святога Гіяцынта». «Песня пра зубра» (1523). Творчая гісторыя паэмы. Жанравыя асаблівасці «Песні пра зубра», кампазіцыя і паэтыка помніка. Сімвалічнасць вобраза зубра і зубрынага статку. Вайна і мір у паэме.
12.	Француск Скарына – усходнеславянскі першадрукар	Жыццё і дзейнасць усходнеславянскага першадрукара. Патрыятычны і грамадзянскі пафас прадмоў Ф. Скарыны. Паэтычная спадчына Ф. Скарыны, акаравышы ў акафістах. Прадаўжальнікі справы Скарыны ў Беларусі.
13.	Творчасць Сымона Буднага і Васіля Цяпінскага	Сымон Будны, яго філалагічныя, гістарычныя, філасофскія, тэалагічныя погляды. Выданні на старабеларускай мове «Катэхізіса» і трактата «Апраўданне грэшнага чалавека перад Богам» (1562). Прысвячэнне і прадмова да «Катэхізіса». Васіль Цяпінскі. Выданне Евангелля паралельна на царкоўнаславянскай і старабеларускай мовах. Прадмова да Евангелля.
14.	Гісторыка-мемуарная літаратура ў Беларусі XVI–XVII стст.	Мікалай Крыштаф Радзівіл. «Перыгрынацыя, або Паломніцтва ў Святую Зямлю». Фёдар Еўлашоўскі. Творчая гісторыя «Успамінаў» Ф. Еўлашоўскага, адлюстраванне ў іх звестак з 1566 да 1604 гг. «Лісты» Філона Кміты-Чарнабыльскага (1530–1587) як узор службовай перапіскі. «Дыярыуш» Адама Каменскага-Длужыка. Самуіл Маскевіч. «Дыярыуш». Эпіграф да «Дыярыуша» як агульны дэвіз мемуарыстаў эпохі Барока. Ян Цадроўскі. «Успаміны». «Баркулабаўскі летапіс».
15.	Літаратура Барока. Смехавая культура Беларусі ў XVI–XVII стст. Асаблівасці эпохі Контррэфармацыі і Контрправаслаўя	Асаблівасці смехавой культуры ў Беларусі ў XVII ст. «Прамова Мялешкі». «Ліст да Абуховіча». Палемічная публіцыстыка. Праблема веры, дзяржавы, культуры, мовы ў творах Пятра Скаргі «Пра адзінства касцёла Богага пад адзіным пастырам», «Берасцейскі сабор і абарона яго».
16.	Творчасць Мялеція Смарыцкага	Біяграфічныя звесткі. «Трэнас». Асаблівасці архітэктонікі, кампазіцыі, стылю, мовы.
17.	Творчасць Афанасія Філіповіча	Афанасій Філіповіч. Біяграфія. «Дыярыуш». Асаблівасці архітэктонікі і паэтыкі збора твораў пісьменніка, жанравая сінкрэтычнасць і стыльвая разнастайнасць. Паэзія («...Даруй мір сваёй царкве, Хрысце Божа»).
18.	Творчасць Сімяона Полацкага	Сімяон Полацкі. Педагагічная і асветніцкая дзейнасць. Вершы на старабеларускай, старопольскай, лацінскай мовах. Вершы-паліндромы, вершы-асіндэтоны, вершы-рэха, акаравышы і інш. Сатырычна-дыдактычныя вершы («На гультая», «На п’яніцу», «На грэшніка», інш.). «Рыфмалагіён».
19.	Мясцовае летапісанне XVIII ст.	Дзяржаўнае летапісанне ў Вялікім Княстве Літоўскім і развіццё гістарычнай навукі. «Магілёўская хроніка». Прычыны ўзнікнення летапісання ў Магілёве. Звесткі пра аўтараў «Хронікі». Жанрава-стыльовыя асаблівасці твора. «Віцебскі летапіс». Гісторыя стварэння летапісу. Звесткі пра аўтараў.
20.	Драматургія першай паловы XVIII ст.	Школьны тэатр. Народны тэатр. Батлейка. Прыдворны тэатр. Францішка Уршуля Радзівіл. Паэтычны перыяд творчасці. Драматургічны перыяд творчасці.
21.	Жыццё і творчасць Адама Міцкевіча	Станаўленне асобы паэта. Філамацкі перыяд творчасці. «Балады і раманы».

		<p>Інтымная лірыка паэта. Паэмы “Гражына” і “Дзяды”. Расійскі этап жыцця і творчасці А. Міцкевіча. Жыццё і творчасць А. Міцкевіча ў эміграцыі. А. Міцкевіч у польскай крытыцы XIX ст.</p>
22.	Творчасць Яна Чачота	<p>Жыццёвы шлях. Беларускамоўная творчасць. Польскамоўная творчасць. Балады. Цыкл “Спевы пра даўніх ліцвінаў”. Фалькларыстычна-перакладчыцкая дзейнасць пасля вяртання на Бацькаўшчыну.</p>
23.	Творчасць Яна Баршчэўскага	<p>Асоба паэта. Пецябургскі перыяд жыцця. “Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях”. “Драўляны дзядок і кабета Інсекта”. “Душа не ў сваім целе”. “Жыццё Сіраты”.</p>
24.	Жыццё і творчасць В. Дуніна-Марцінкевіча	<p>Жыццёвы і творчы шлях пісьменніка. Ранні перыяд творчасці. Вершаваныя аповесці і апавяданні. Драматычныя творы. Значэнне творчай дзейнасці.</p>
25.	Жыццё і творчая спадчына В. Каратынскага і К. Каліноўскага	<p>Біяграфія В. Каратынскага. Супрацоўніцтва з Сыракомлем. Выданне кніг. Антыпрыгонніцкі пафас паэмы “Таміла”. Беларускамоўная паэзія В. Каратынскага. Значэнне твораў В. Каратынскага. Асоба і фарміраванне светапогляду К. Каліноўскага. Публіцыстыка К. Каліноўскага. Верш “Марыська чарнаброва, галубка мая...” Значэнне дзейнасці і творчай спадчыны.</p>
26.	Творчасць Э Ажэшкі і беларуская культура	<p>Біяграфія пісьменніцы. Мастацкае асэнсаванне краёвай рэчаіснасці ў “сялянскіх” аповесцях 80-х гг. (“Нізіны”. “Дзюрдзі”, “Хам”). Актуальнасць праблематыкі рамана “Над Нёманам”. Значэнне творчасці.</p>
27.	Жыццё і творчасць Я. Лучыны	<p>Жыццяпіс. Асноўныя матывы лірыкі. Паэма “Паляўнічыя акварэлькі з Палесся” Празаічныя творы. Значэнне творчасці Лучыны.</p>
28.	Асоба і творчасць Ф. Багушэвіча	<p>Паходжанне і дзіцячыя гады. Ф. Багушэвіч як пачынальнік беларускага нацыянальна-адраджэнскага руху. Зборнікі “Дудка беларуская” і “Смык беларускі”. Аповяданні Ф. Багушэвіча. Значэнне творчай спадчыны.</p>

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Колькасць гадзін КСР	Формы кантролю ведаў
		лекцыі	Практычныя заняткі		
	Гісторыя беларускай літаратуры	128	62	16	экзамен (1 сем.) / экзамен (2 сем.) / экзамен (3 сем.)
Модуль 1. Літаратура XI-XV стст. (1 семестр)					
1.	Уводзіны. Асноўныя этапы вывучэння даўняй беларускай літаратуры. Літаратура ранняга Сярэднявечча (XI–XIII стст.).	4	6		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
2.	Жыццёвы шлях і творчая спадчына Кірылы Тураўскага	4	2		Даклады на практычных занятках
3.	Жыццёвая літаратура XI–XIII стст.	4	4		Даклады на практычных занятках
4.	Летапісанне XII–XIII стст.	4	2		Даклады на практычных занятках
5.	Мастацкі феномен «Слова пра паход Ігара»	4	4		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
6.	Перакладная літаратура XIV–XV стст.	2		6	Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
7.	Арыгінальная літаратура XIV–XV стст.	2	2		Падрыхтоўка рэфератаў
8.	Беларуска-літоўскія летапісы XV ст.	2	2		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
9.	Творчасць Грыгорыя Цамблака	2	2		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
10.	Асаблівасці развіцця беларускай літаратуры эпохі Рэнесансу	2			Даклады на практычных занятках
11.	Агульнадзяржаўнае беларуска-літоўскае летапісанне. Хроніка Літоўская і Жамойцкая	4	2		Даклады на практычных занятках
12.	Агульнадзяржаўнае беларуска- літоўскае летапісанне. Хроніка Быхаўца	2			Кантрольныя апытванні
13.	Старабеларуская паэзія ранняга Рэнесансу. Творчасць Яна Вісліцкага	4			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
14.	Францыск Скарына – усходнеславянскі першадрукар	4			Абарона дакладаў па тэме
	Выніковы кантроль				Экзамен
Модуль 2. Літаратура XVI-XVII стст. (2 семестр)					
15.	Агульнадзяржаўнае беларуска- літоўскае летапісанне. Хроніка Быхаўца		2		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
16.	Старабеларуская паэзія ранняга Рэнесансу. Творчасць Яна Вісліцкага		2		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
17.	Творчасць Мікалая Гусоўскага	4	2		Абарона мультымедычных прэзентацый
18.	Францыск Скарына –		4		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне

	усходнеславянскі першадрукар				
19.	Рэфармацыйны рух у Беларусі. Творчасць Сымона Буднага і Васіля Цяпінскага	4	2		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
20.	Гісторыка-мемуарная літаратура ў Беларусі XVI–XVII стст.	8	2	4	Падрыхтоўка рэфератаў
21.	Літаратура Барока. Смехавая культура Беларусі ў XVI– XVII стст. Асаблівасці эпохі Контррэфармацыі і Контр- праваслаўя	4	2		Кантрольныя апытванні
19.	Творчасць Мялеція Сматрыцкага	2	1		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
20.	Творчасць Афанасія Філіповіча	2	1		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
21.	Старабеларуская паэзія позняга Рэнэсансу. Свецкая про- за. Старабеларуская паэзія эпохі Барока	4			Даклады на практычных занятках
22.	Творчасць Сімяона Полацкага	2	2		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
23.	Выніковы кантроль				Экзамен
Модуль 3. Літаратура XVIII - першай паловы XIX ст.: асаблівасці развіцця (3 семестр)					
24.	Літаратура пераходнага перыяду (канец XVII – першая палова XVIII ст.): агульная характарыстыка	1			Суб'яседванне
25.	Мясцовае летапісанне XVIII ст.	1	1		Абарона дакладаў па тэме
26.	Мемуарная літаратура першай паловы XVIII ст.	1			Даклады на практычных занятках
27.	Парадыйна-сатырычная і гумарыстычная проза	1			Даклады на практычных занятках
28.	Паэзія позняга Барока	1			Даклады на практычных занятках
29.	Драматургія першай паловы XVIII ст.	1	1		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
30.	Літаратура эпохі Асветніцтва (другая палова XVIII -10-я гг. XIX ст.): асаблівасці развіцця	1			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
31.	Паэзія эпохі Асветніцтва	1			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
32.	Проза эпохі Асветніцтва	1			Падрыхтоўка рэфератаў
33.	Драматургія эпохі Асветніцтва	1			Падрыхтоўка рэфератаў
34.	Літаратура эпохі рамантызму (20-40-я гг. XIX ст.): асаблівасці развіцця	1			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
35.	Жыццё і творчасць Адама Міцкевіча	2	2		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
36.	Творчасць Яна Чачота	2	2		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
37.	Творчая спадчына паэтаў філамацкага асяроддзя	2			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
38.	Беларускамоўная літаратура 20-40-х гг. XIX ст.	1			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
39.	Паэзія 40-х гг. XIX ст.	2			Даклады на практычных занятках
40.	Проза і публіцыстыка 20-40-х гг. XIX ст.	2			Даклады на практычных занятках
41.	Творчасць Яна Баршчэўскага	2	2		Абарона мультымедычных прэзентацый
42.	Літаратура 50-60-х гг. XIX ст.	1			Кантрольныя апытванні
43.	Прамежжавы кантроль				Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
Модуль 4. Літаратура другой паловы XIX ст. (3 семестр)					
43.	Жыццё і творчасць В. Дуніна-Марцінкевіча	2	2		Суб'яседванне
44.	Асоба і творчасць У. Сыракомлі. Творчая спадчына П.	2			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне

	Шпілеўскага				
45.	Жыццё і творчая спадчына В. Каратынскага і К. Каліноўскага	2	2		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
46.	Ананімная беларуская літаратура 50-60-х гг. XIX ст.	1			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
47.	Паэма “Тарас на Парнасе” ў беларускім літаратуразнаўстве. Гутарка “Два д’яблы”			6	Абарона дакладаў па тэме
48.	Літаратурна-грамадскі рух на Віцебшчыне ў сярэдзіне XIX ст.	2			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
49.	Літаратура 70-х – першай паловы 80-х гг. XIX ст.	1			Падрыхтоўка рэфератаў
50.	Літаратурнае жыццё ў Беларусі і ідэалогія заходнерусізму і народніцтва	2			Падрыхтоўка рэфератаў
51.	Творчая спадчына Адама Кіркора і А. Ельскага	2			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
52.	Творчасць В. Савіча-Заблоцкага	2			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
53.	Творчая спадчына Ф. Тапчэўскага	1			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
54.	Творчасць Э.Ажэшкі і беларуская культура	2	1		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
55.	Літаратура канца 80-х-90-х гг. XIX ст.	1			Кантрольныя апытванні
56.	Творчая спадчына А. Абуховіча	2			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
57.	Творчасць А. Гурыновіча	1			Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
58.	Жыццё і творчасць Я. Лучыны	2	1		Індывідуальнае і фронтальнае апытванне
59.	Асоба і творчасць Ф. Багушэвіча	2	2		Абарона мультымедычных прэзентацый
60.	Творчая спадчына З. Манькоўскай і М. Косіч	2			Даклады на практычных занятках
	Выніковы кантроль				Экзамен

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

1. Асноўная і дадатковая літаратура

№ п/п	Пералік літаратуры	Год выдання
1	2	3
Асноўная		
1.	Анталогія даўняй беларускай літаратуры. XI - першая палова XVIII ст. / Пад рэд. В.А. Чамярыцкага. - Мінск, 2003.	
2.	Гісторыя беларускай літаратуры XI-XIX стагоддзяў. У 2 т. Т. 1. Даўняй літаратура: XI-першая палова XVIII ст. / Пад рэд. В.А. Чамярыцкага. - Мінск, 2007.	
3.	Гісторыя беларускай літаратуры XI-XIX стагоддзяў. У 2 т. Т. 1. Даўняй літаратура: XI-першая палова XVIII ст. / Пад рэд. В.А. Чамярыцкага. - Мінск, 2007.	
4.	Гісторыя беларускай літаратуры: Старажытны перыяд / Грынчык, М.М., Калеснік, У.А., Кароткі У.Г. - Мінск, 1998.	
5.	Літаратура XI-XVI стст. [уклад., камент. А.У. Бразгунова. І.У. Будзько]. – Мінск, 2011.	
6.	Гісторыя беларускай літаратуры: XIX - пачатак XX ст. : Падруч. для студ. філал. спец. пед. ВНУ / Агул. рэд. М. А. Лазарук, А. А. Семяновіч. — Мінск, 1998.	
7.	Літаратура XVII-XVIII стст. [уклад., камент. А.У. Бразгунова. І.У. Будзько]. – Мінск, 2012.	
8.	Лойка, А.А. Старабеларуская літаратура. – Мінск. 2001.	
9.	Старажытная беларуская літаратура (XII-XVII стст.) / Уклад., прадм., камент. І. Саверчанкі. - Мінск, 2007.	
Дадатковая		
1.	Бразгуноў, А.У. Перакладная белетрыстыка Беларусі XV – XVII стст. – Мінск, 2007.	
2.	Вісліцкі, Я. Пруская вайна. – Мінск, 2005.	
3.	Гісторыя беларускай літаратуры XI-XVIII стст.: практыкум / [склад. В.У. Таранеўскі]. - Віцебск, 2006.	
4.	Кавалёў, С.В. Гісторыя беларускай літаратуры: другая палова XVI ст. / С.В. Кавалёў. - Мінск, 2005.	
5.	Кавалёў, С.В. Літаратура Беларусі позняга Рэнесансу: жанры, творы, асобы / С.В. Кавалёў. - Мінск, 2005.	
6.	Кавалёў, С.В. Шматмоўная паэзія Вялікага Княства Літоўскага эпохі Рэнесансу / С.В. Кавалёў. - Мінск, 2010.	
7.	Кніга жыццй і хаджэнняў / Укл. А. Мельнікаў. - Мінск, 1994.	
8.	Казакова, Т.П. Грыгорый Цамблак. Царкоўны дзеяч і пісьменнік / Т.П.Казакова. - Мінск, 2008.	
9.	Левшун, Л.В. История восточнославянского книжного слова XI-XVII вв. / Л.В. Левшун. - Мінск, 2001.	
10.	Некрасэвіч-Кароткая, Ж.В. Беларуская лацінамоўная паэзія. Ранні Рэнесанс. – Мінск, 2009.	
11.	Рэлігійнае пісьменства кірылічнай традыцыі XI-XV стст. / уклад., прадм., камент. Л.В. Ляўшун. – Мінск, 2013.	
12.	Саверчанка, І.В. Старажытная паэзія Беларусі: XVI - першая палова XVII ст. / І.В. Саверчанка. - Мінск, 1992.	
13.	Таранеўскі, В.У. Гісторыя беларускай літаратуры XI-XVII стст.: вучэбна-метадычны комплекс. - Віцебск, 2007.	
14.	Беларуская літаратура XVIII-XIX стагоддзяў : Зб. тэкстаў / БДУ. Філал. фак. Каф. гіст. беларус. літ; Склад. і аўт. камент. М. В. Хаўстовіч. — Мінск, 2000.	
15.	Заняпад і адраджэнне: Беларуская літаратура XIX стагоддзя / Уклад., аўт. прадм. і заўваг Казберук У. — Мінск, 2001.	
16.	Літаратура Беларусі: Першая палова XIX стагоддзя: Хрэстаматыя : Вучэбны дапаможнік для студ. філал. спец. ВНУ / Уклад., аўт. прадм., біягр. даведак і камент. К. А. Цвірка. — Мінск, 2000.	

2. Прыблізны пералік заданняў кіруемай самастойнай работы

№ п/п	Тэма (колькасць гадзін)	Пытанні для разгляду	Заданні па тэме КСР, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні		
			пазнавання (4 – 6 балаў)	Узнаўлення (7 – 8 балаў)	прымянення атрыманых ведаў (9 – 10 балаў)
1 курс, 1 семестр					
1	Перакладная літаратура XIV–XV стст. (6 гадзін)	1 «Аповесць пра трох каралёў». Час напісання твора. 2 «Аповесць пра Трою». 3 «Пакуты Хрыста». Ідэйна-тэматычная характарыстыка апакрыфічнай аповесці.	1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў; 2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка; 3. Складзі тэзісы па тэматыцы заняткаў.	1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў; 2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка; 3. Падрыхтаваць прэзентацыі па тэматыцы заняткаў.	1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў; 2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка; 3. Правесці супастаўляльны аналіз твораў «Аповесць пра трох каралёў» і «Пакуты Хрыста».
	<i>Форма кантролю</i>		субяседванне	субяседванне	субяседванне
1 курс, 2 семестр					
1	Гісторыка-мемуарная літаратура ў Беларусі XVI–XVII стст. (4 гадзіны) .	1. Мікалай Крыштаф Радзівіл. «Перыгрынацыя, або Паломніцтва ў Святую Зямлю». 2. «Дыярыуш» Адама Каменскага-Длужыка. 3. Самуіл Маскевіч, «Дыярыуш». Эпіграф да «Дыярыуша». 4. Ян Цадроўскі, «Успаміны».	1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў; 2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка; 3. Падрыхтаваць тэзісы па тэматыцы заняткаў.	1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў; 2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка; 3. Падрыхтаваць кароткі рэферат па тэматыцы заняткаў.	1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў; 2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка; 3. Падрыхтаваць разгорнуты рэферат па тэматыцы заняткаў.
	<i>Форма кантролю</i>		падрыхтоўка рэфератаў	падрыхтоўка рэфератаў	падрыхтоўка рэфератаў
2 курс, 3 семестр					
1	Паэма «Тарас на Парнасе» ў беларускім літаратуразнаўстве. Гутарка «Два д’яблы» (6 гадзін) .	1. Паэма «Тарас на Парнасе» і ідэйная барацьба ў рускай літаратуры ў сярэдзіне XIX ст. Сродкі стварэння камічнага эфекту. Адметнасць кампазіцыі. 2. Гутарка «Два д’яблы». Гісторыя публікацый. Актуальнасць праблематыкі, патрыятычны кантэкст твора.	1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў; 2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка; 3. Падрыхтаваць тэзісы па тэматыцы заняткаў.	1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў; 2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка; 3. Падрыхтаваць кароткі даклад па тэматыцы заняткаў.	1. Азнаёміцца з вучэбнай літаратурай па тэматыцы заняткаў; 2. Азнаёміцца з кароткім зместам лекцыйных заняткаў, дзе разглядалася данная тэматыка; 3. Падрыхтаваць разгорнуты даклад па тэматыцы заняткаў.
	<i>Форма кантролю</i>		падрыхтоўка дакладаў	падрыхтоўка дакладаў	падрыхтоўка дакладаў

Крытэрыі ацэнкі заданняў кіруемай самастойнай работы

Выкананне заданняў па тэме КСР, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні пазнавання, ацэньваюцца ў 5-6 балаў, заданняў па тэме КСР, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні ўзнаўлення, ацэньваюцца ў 7-8 балаў, заданняў па тэме КСР, якія фарміруюць кампетэнцыі на ўзроўні прымянення атрыманых ведаў, ацэньваюцца ў 9-10 балаў.

3. Формы кіравання самастойнай работай

№ п/п	Формы кіравання	Сродкі
1.	Вусная	Субяседванне
2.	Пісьмовая	Рэфераты
3.	Вусна-пісьмовая	Тэзісы дакладаў па тэме з іх вуснай абаронай
4.	Тэхнічная	Складанне мультымедычных прэзентацый

4. Сродкі дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

№№ п/п	Формы дыягностыкі	Сродкі дыягностыкі
1.	Вусная	Субяседванне Індывідуальнае і фронтальнае апытванне Даклады на практычных занятках
2.	Пісьмовая	Кантрольныя апытванні Падрыхтоўка рэфератаў
3.	Вусна-пісьмовая	Абарона дакладаў па тэме
4.	Тэхнічная	Абарона мультымедычных прэзентацый

5. Крытэрыі ацэнкі форм кантроля ведаў

Крытэрыі ацэнкі ведаў (індывідуальнае апытванне, калоквіум, экзамен) разгледжаны і зацверджаны на пасяджэнні кафедры літаратуры (пракакол № 12 ад 21.05.2018).

Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці

Узроўні	Балы	Паказальнікі ацэнкі
Нізкі	1	Студэнт не даў адказ на тэарэтычнае пытанне, не выканаў практычнае заданне.
	2	Студэнт не даў адказ на тэарэтычнае пытанне, не выканаў практычнае заданне ці выканаў з памылкамі, якія не мог выправіць, нягледзячы на дадатковыя пытанні выкладчыка.
	3	Студэнт дал нездавальняючы адказ на тэарэтычнае пытанне, не выканаў практычнае заданне ці выканаў з памылкамі, якія не мог выправіць, нягледзячы на дадатковыя пытанні выкладчыка.
Здавальняючы	4	Студэнт даў няпоўны, але здавальняючы адказ на тэарэтычнае пытанне, не выканаў практычнае заданне, але паказаў разуменне сутнасці задання, адказваючы на дадатковыя пытанні выкладчыка.
Сярэдні	5	Студэнт даў няпоўны, але здавальняючы адказ на тэарэтычнае пытанне, з істотнымі памылкамі выканаў практычнае заданне, і пры гэтым не змог унесці неабходныя выпраўленні па патрабаванні выкладчыка
	6	Студэнт даў няпоўны, але здавальняючы адказ на тэарэтычнае пытанне, з істотнымі памылкамі выканаў практычнае заданне, але змог часткова ўнесці неабходныя праўкі па патрабаванні выкладчыка.
Дастатковы	7	Студэнт даў поўны, але з нязначнымі недакладнасцямі, адказ на тэарэтычнае пытанне, з нязначнымі памылкамі выканаў практычнае заданне, і пры гэтым не змог унесці неабходныя выпраўленні па патрабаванні выкладчыка.
	8	Студэнт даў поўны адказ на тэарэтычнае пытанне, але дапусціў нязначныя недакладнасці, якія ў далейшым змог выправіць, адказваючы на ўдакладняючыя пытанні выкладчыка, з нязначнымі памылкамі выканаў практычнае заданне, але змог унесці неабходныя выпраўленні па патрабаванні выкладчыка.
Высокі	9	Студэнт даў поўны адказ на тэарэтычнае пытанне, прадэманстравалі валоданне паняццёва-тэрміналагічным апаратам па тэме пытання, правільна выканаў практычнае заданне, паспяхова адказаў на дадатковыя пытанні па тэме, смежнай з пытаннем / заданнем.
	10	Студэнт даў вычарпальны адказ на тэарэтычнае пытанне, прадэманстравалі свабоднае валоданне паняццёва-тэрміналагічным апаратам па тэме пытання, верна выканаў практычнае заданне, патлумачыў алгарытм яго выканання, паспяхова адказаў на дадатковыя пытанні выкладчыка па праграме дысцыпліны.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

Назва дысцыпліны, з якой патрабуецца ўзгадненне	Назва кафедры	Прапановы аб зменах у змесце вучэбнай праграмы па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
1	2	3	4
Тэорыя літаратуры	літаратуры	Прапаноў няма	пратакол № _____ ад _____ 2018 г.

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

на _____ / _____ вучэбны год

№ п/п	Дапаўненні і змены	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

(пратакол № _____ ад _____ 201 г.)

Загадчык кафедры

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (ініцыялы, прозвішча)

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

на _____ / _____ вучэбны год

№ п/п	Дапаўненні і змены	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

(пратакол № _____ ад _____ 201 г.)

Загадчык кафедры

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (ініцыялы, прозвішча)

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

на _____ / _____ вучэбны год

№ п/п	Дапаўненні і змены	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

(пратакол № _____ ад _____ 201 г.)

Загадчык кафедры

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (ініцыялы, прозвішча)

ДАПАЎНЕННІ І ЗМЭНЫ ДА ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

на _____ / _____ вучэбны год

№ п/п	Дапаўненні і змены	Падстава

Вучэбная праграма перагледжана і адобрана на пасяджэнні кафедры

(пратакол № _____ ад _____ 201 г.)

Загадчык кафедры

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (ініцыялы, прозвішча)

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Дэкан факультэта

_____ (ступень, званне)

_____ (подпіс)

_____ (ініцыялы, прозвішча)